

Det gode liv i ei attraktiv fjellbygd

Innhold

Resultatledelse	2
Stedsutvikling	5
Folkehelse	7
Omsorg	8
Brukere av tjenestene	10
Medarbeidere	12
Økonomiplan for 2019-2022	14

Vedlegg:

1. Tiltaksforslag fra enhetene
Utredninger:
2. Målrettet ressursstyring

Oppdal kommune

Handlingsplan for 2019-2022

Vedtatt i k-sak 2018/76

Resultatledelse

Resultatledelse i Oppdal kommune skal;

- ✓ Baseres på mål og resultat
- ✓ Sikre effektiv gjennomføring av politiske vedtak
- ✓ Sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- ✓ Baseres på risikostyring og kontinuerlig forbedring
- ✓ Sikre effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
- ✓ Sikre læring, forbedring og innovasjon

Resultatledelse betyr at kommunen skal ha fokus på resultater som kan måles og dokumenteres. Det er en metode for å styre virksomheten målrettet med hjelp av måleindikatorer, dialog, rapportering, Internkontroll og oppfølging.

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Internkontroll - integrert del i resultatledelse

Internkontroll inngår som en sentral del i virksomhetsstyringen. God internkontroll skal bidra til at organisasjonen når mål, overholder lover, vedtak, økonomiske rammer og interne rutiner, for slik å forebygge styringssvikt, feil og mangler.

KS har definert "Rådmannens internkontroll" med følgende hensikt og formål:

- ✓ Kvalitet og effektivitet i tjenesteproduksjonen
- ✓ Helhetlig styring og riktig utvikling
- ✓ Godt omdømme og legitimitet
- ✓ Etterlevelse av lover og regler

Rådmannen vil i denne handlingsplanperioden ha særlig fokus på følgende aktiviteter:

- ✓ Følge opp punktene for virksomhetsstyring
- ✓ Arbeide med risikoanalyse og risikostyring
- ✓ Videreføre arbeidet med å utvikle og øke modenhetsnivået for internkontroll
- ✓ Gjennomføre interne revisjoner ut fra analyse av risiko og vesentlighet

Ledere på alle nivåer har ansvar for å etablere og følge opp den interne kontrollen for sine

tjenesteområder i samsvar med delegerte fullmakter og styringsdialogen for øvrig. Sentrale elementer i resultatledelse og internkontroll beskrives nærmere nedenfor.

Balansert målstyring - målekart

Målekartet angir mål og skal fortelle hvilke kritiske suksessfaktorer vi må lykkes med for å bli gode på fokusområdene livskvalitet, brukere, økonomi og medarbeidere. Det forteller hvilke indikatorer som brukes, hvordan resultatene skal måles og hvilke ambisjonsnivå vi skal strekke oss etter. Målekartet utformes ved medvirkning og dialog mellom ansatte, ledere og politikere.

Nøkkeltall

I tillegg til måleindikatorer benyttes analyse av nøkkeltall knyttet til samfunnsutviklingen og tjenesteproduksjonen. Det legges vekt på å framskaffe og sammenligne relevante nøkkeltall innen de fire fokusområdene og tjenesteområdene, her nevnes SSB og KOSTRA som hovedkilder.

Bruker-, og medarbeiderundersøkelser

Spørreundersøkelser er et sentralt verktøy for å utvikle kvaliteten i kommunens tjenester. Kommunen har valgt spørreundersøkelsene som er utarbeidet av www.bedrekommune.no slik at vi kan sammenligne resultatene over tid og med andre kommuner. Måleskalaen i spørreundersøkelsene varierer noe fra 1-5 og 1-6, der 1 er lavest.

Det gjennomføres medarbeiderundersøkelser hvert annet år. Noen tjenesteområder gjennomfører brukerundersøkelser årlig og andre gjennomfører hvert annet år. Dette har sammenheng med bl.a. tjenestenes egenart og lovkrav.

Bruker – og medarbeiderdialog

Resultatledelse vektlegger en balansert styring av mål i form av målt kvalitet (objektive måleindikatorer) og opplevd kvalitet (bruker-, medarbeider- og innbyggerundersøkelser). Det er av avgjørende betydning at aktuelle styringsnivå gir tilbakemelding på resultat fra undersøkelser til de det gjelder, og at det åpnes for dialog om mulige oppfølgingstiltak av resultatene.

Handlingsplan for 2019-2022

I de fleste sammenhenger er det etablert arenaer for den styrte tilbakemeldingen og dialogen, men her kan det også være rom for å utvikle nye arenaer.

Styringsdialog og resultatsamtale

Styringsdialogen er en dialog om måloppnåelse og resultatoppfølging og derfor et sentralt element i resultatledelse. Det overordna målekartet setter resultatmål for kommunen samlet og inngår i kommunestyret/formannskapetets resultatsamtale og styringsdialog med rådmannen. Rådmannen har styringsdialog og resultatsamtale med enhetslederne med bakgrunn i enhetenes målekart.

Med utgangspunkt i årshjulet for plan- og rapporteringsprosessene er det satt opp to styringsdialoger for året mellom styringsnivåene. En dialog på våren tilknyttet resultatrapport og årsmelding, og en på høsten i forbindelse med utarbeidelse av mål og budsjett.

Risikostyring

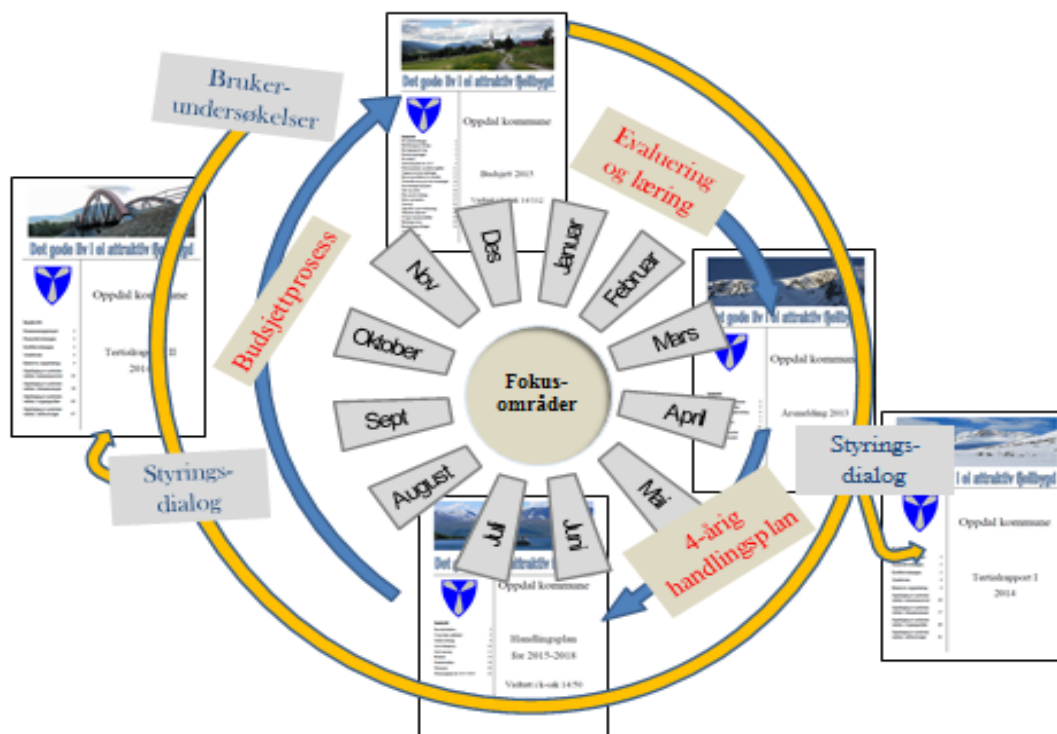
Vurderingen av områder og arbeidsprosesser som skal være gjenstand for internkontroll skjer ut fra vurdering av vesentlighet og risiko. Det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser for å sikre at mål nås, lover og rammer overholdes og at arbeidsprosesser er effektive. Hensikten er å iverksette tiltak for å sikre ønsket utvikling og forebygge uønskede hendelser.

Rådmannen vil i løpet av handlingsplanperioden identifisere mulige områder med risiko for manglende måloppnåelse innenfor fokusområdene og tjenesteområdene. De mulige områdene er identifisert med bakgrunn i årsmeldingen og årsrapportene fra enhetene. Disse områdene vil bli nærmere vurdert og fulgt opp gjennom ROS-analyser på enhetsnivå. Gjennom resultatoppfølging og lederdialog vil rådmannen følge opp at det iverksettes effektive tiltak for å håndtere og redusere risikoen.

Forbedringsforslag og avvik

Systematisk oppfølging av forbedringsforslag og håndtering av avvik inngår som et viktig element i virksomhetsstyringen.

Figur 1: Årshjulet i Oppdal kommune

Handlingsplan for 2019-2022

Tabell 1: Gjennomføringsplan for undersøkelser 2019-2022

Undersøkelser	Tidspunkt
Medarbeiderundersøkelse annen hvert år	Oktober 2019 og 2021
Ungdata om livsstil og helse blant unge i alderen 13-19 år, hvert tredje år	April 2020
Ungdata junior, hvert tredje år	2020
Brukerundersøkelser annet hvert år	Oktober - november

Stedsutvikling

Sentrale utfordringer i planperioden

Med bakgrunn i måloppnåelse, nøkkeltall og politiske føringer har rådmannen definert følgende sentrale utfordringer for planperioden:

- ✓ Opparbeidelse av arealer og utvikling av Oppdal sentrum i henhold til vedtatt reguleringsplan
- ✓ Tilgjengelighet, skilting i sentrum
- ✓ Kommunikasjoner – veg, bane, bredbånd

Oppdal - et regionalt tyngdepunkt i sør

Oppdal skal kjennetegnes som ei attraktiv fjellbygd. Livskvalitet skal prege kommunens virksomhet, og stedsutvikling er en av nøklene for å få dette til.

Oppdal er med sin beliggenhet sør i fylket, den regionen som er minst knyttet funksjonelt med Trondheimsregionen og i forhold til «nye Trøndelag». Det er et godt utgangspunkt for å videreutvikle et regionalt tyngdepunkt i sør. Det er viktig å legge til rette for gode kommunikasjoner på veg og bane, samt stimulere til bredbåndsutbygging i hele kommunen.

I Oppdal er det stor etterspørsel etter arealer for bygging av fritidsboliger. Arbeidet med å revidere kommuneplanens arealdel er oppstartet. I kommuneplanprosessen vil det bl.a. bli vurdert konsekvenser av ytterligere tilrettelegging for bygging av flere fritidsboliger, jfr. kommuneplanens samfunnsdel.

Utvikling i folketall

Befolkningsveksten er et barometer på om kommunen er i en positiv utvikling, attraktivitet er bl.a. definert som kommunens evne til å tiltrekke seg tilflytting, gitt bl.a. utvikling i arbeidsmarkedet i kommunen. Det bodde 6 970 personer i Oppdal 31.12.2017.

- ✓ Folketallet har økt med 367 personer siden 2010
- ✓ De senere årene har folketallet først og fremst økt på grunn av netto innvandring/innflytting
- ✓ Statistisk sentralbyrå spår at folketallet i Oppdal skal fortsette å øke med ca. 50 personer hvert år framover

Tabell 2: Folketallsprognose. Kilde: SSBs middelalternativ

Oppdal	2010	2018	2020	2030	2040
Folketall pr.1.1	6 603	6 970	7 091	7 588	8 040

Tabell 3: Befolkningssammensetning. Tall i prosent. Kilde: SSBs middelalternativ

Alderskategorier	2010	2018	2020	2030	2040
Barn og unge (0-19 år)	25,6	23,6	23,0	22,1	21,2
Yrkesaktiv (20-66 år)	59,0	57,5	58,0	55,9	53,9
Pensjonist (67-99 år)	15,4	18,8	19,1	22,0	24,9

Demografi

Alderssammensetningen i befolkningen gir føringer for hva slags tjenester folk i kommunen har behov for. Framskrivningen tilsier at andelen pensjonister vil øke jevnt og andelen yrkesaktive og barn går ned.

En av de viktigste utfordringene kommunen står overfor, er de demografiske endringene. Dette er sannsynlig den utfordringen som mest

kommer til å tvinge fram innovasjon og nytenking.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har laget kommunevise befolkningsframskrivinger og anslag på tjenestemottakere og arbeidskraftbehov innen pleie og omsorg, grunnskole og barnehage. Framskrivningene går mange år fram i tid, og må sees på som illustrasjoner for mulige utviklingsbaner. Se fokusområdet brukere.

Kommunen som bosted

Rådmannen vil fortsette å jobbe for å avklare innbyggernes forventninger til livskvalitet, her med fokus på stedsutvikling og kommunen som bosted.

Innbyggerne gir uttrykk for tilfredshet med kulturtilbudet og møteplassene i kommunen. Kulturens verdi og betydning på ulike samfunnsområder er godt dokumentert. Undersøkelser viser at målrettet bruk av kulturopplevelser gir helsegevinster, øker samfunnsbevisstheten og fører til vekst og utvikling i næringslivet. Deltaelse i samfunnslivet gjennom organisasjoner, sosiale og kulturelle aktiviteter har verdi både for den enkelte innbygger og for utvikling av lokalsamfunnet. Kommunen må gjøre sitt for at alle grupper av innbyggere kan benytte seg av tilbudene som finnes.

Bolig og arealplanlegging

I gjeldende kommuneplan er det satt av arealer til boliger, fordelt i sentrum og i kretsene. Ruleringen av arealdelen har sikret framtidige utbyggingsområder og med det byggeklare tomter i hele kommunen. Erfaringstall viser at det er størst etterspørsel etter boliger i sentrum.

Sentrumsutvikling

I den videre utviklingen av Oppdal sentrum med fortetting og ny E6 er det viktig å ivareta næringslivets behov samtidig som det legges vekt på trivsel for innbyggere og besøkende. Kommunestyret ønsker at sentrum skal videreutvikles som et attraktivt sentrum.

Næringsutvikling

Oppdal har en bred næringsstruktur, og er en av få innlandskommuner i Midt-Norge med positiv utvikling i folketallet over tid. Kommunen har flest hytter nord for Dovre. Totalt var det registrert 3 513 hytter i Oppdal i 2017. I motsetning er det registrert 3 425 eneboliger i kommunen. Det vil si at det nå er flere fritidsboliger enn eneboliger i Oppdal. *Kilde: SSB*

Bruken av fritidsboligene medfører at Oppdal har en av de høyeste varehandelsomsetningene pr innbygger.

Infrastruktur

Omlaggingen av kjøremønster som følge av ny E6 krever en sikring av gang- og sykkeltrafikk til sentralskoleanlegget og sentrumsfunksjonene, jf. universell utforming.

Samfunnssikkerhet

Beredskap og sikkerhet har stort nasjonalt fokus. Hendelser har gitt viktig læring om betydning av ledelse, gjennomføringsevne og kvalitetssikring. Overordna risiko- og sårbarhetsanalyse ble revidert i 2016 og det planlegges oppstart av ny revidering i 2018.

Folkehelse

Folkehelsemeldingen beskriver et helsefremmende samfunn med flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet og prinsippet "helse i alt vi gjør" legger til grunn at det skal forebygges mer for å behandle mindre. Det innebærer et bredt helsebegrep; helse er ikke et ansvar primært hos helsesektoren, men gjelder alle fagområder.

Kommuneplanens samfunnsdel sier at satsing på folkehelse, forebygging og tidlig innsats er fundament i kommunens utforming av bærekraftige tjenester overfor barn, unge og eldre. Folkehelsearbeidet skal bygge på fem grunnleggende prinsipper:

- ✓ Utjevne sosiale helseforskjeller
- ✓ Helse i alt vi gjør
- ✓ Bærekraftig utvikling
- ✓ Førre - var - prinsippet
- ✓ Medvirkning

Folkehelseprofilen

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid.

Folkehelseprofilen for Oppdal i 2018 er ikke vesentlig endret fra tidligere år. Folkehelseprofilen viser blant annet følgende:

Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er lavere i Oppdal enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres her som under 60 prosent av nasjonal medianinntekt.

Andelen barn (0-17 år) som bor trangt er lavere enn i landet som helhet. Trangboddhet defineres her ut ifra boligens areal og antall rom.

Andelen ungdomsskoleelever i Oppdal som oppgir at de er litt eller svært fornøyd med lokalmiljøet, er høyere enn landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdataundersøkelsen.

Andelen 10.-klassinger i Oppdal som trives på skolen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet. Tallene er hentet fra Elevundersøkelsen.

Frafallet i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Frafall er en viktig folkehelseutfordring i hele landet.

Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de minst én gang siste 12 måneder har drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset, er høyere enn i landet som helhet. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Sentrale utfordringer i planperioden

Folkehelseplanen peker på 4 områder en ønsker å ha fokus på i perioden:

- ✓ Barn og unge – tiltak for å fremme barn og unges psykiske helse
- ✓ Utvikle nærmiljø, bomiljø, friområder, sosiale møteplasser og sentrumsutvikling i et folkehelseperspektiv
- ✓ Helsefremmende tiltak som øker livskvalitet og mestring for eldre og personer med kroniske lidelser
- ✓ Styrking av samhandlingen mellom Frivillig sektor og kommunen

Folkehelseplanen beskriver tiltak knyttet til satsingsområdene som enhetene skal arbeide med i planperioden. Folkehelseplanen peker også på implementering av folkehelse i kommunens plan- og styringssystem. Rådmannen forventer at utfordringene innarbeides og gjenspeiler seg i enhetenes målekart.

Oppdal deltar i prosjektet Program for folkehelsearbeid i kommunene 2017 -2027. I prosjektet er barn og unges psykiske helse vektlagt.

Omsorg

Tabell 4: Folketallsprognose. Kilde: SSBs middelalternativ

Aldersgruppe	2019	2020	2021	2022	2030	2040
0-5 år	456	458	458	460	467	467
6-15 år	827	815	813	824	861	879
16-19 år	341	357	348	342	351	360
20-66 år	4 106	4 110	4 135	4 612	4 240	4 333
67 -79 år	949	977	1 004	1 010	1 086	1 266
80 -89 år	301	299	302	309	499	575
90 år +	74	77	79	81	84	160

Befolkningsutvikling

Statistiske framskrivninger viser at antall eldre i Oppdal øke framover, mens antall barn og unge vil være forholdsvis stabilt. I løpet av de siste 10 årene har spesielt antall barn i skolealder gått ned, dette ser ut til å stabilisere seg i handlingsplanperioden. I Oppdal ser vi allerede konturene av at oppvekstsektoren har overskudd i sine regnskap mens hjemmetjenesten og sykehjemmet har underskudd. Dette indikerer at vi har hatt en større satsing på oppvekst enn på omsorg i forhold til behovet. Det vil i årene fremover være viktig å fordele ressursene i omsorg i tråd med utviklingen samtidig med at enhetene må se på ulike måter å løse omsorgsoppgaver på.

På lengre sikt er det grunn til å forvente at dagens kommunale velferdsytelser vil være under et betydelig press. Det kan føre til store utfordringer når flere eldre har behov for omsorgstjenester.

Regjeringen signaliserer at kommunene bør stimuleres til å satse særlig på innovasjon i helse og omsorg det kommende tiåret. Om ikke kommunen tenker nytt nå, blir det krevende senere å tilpasse tjenestetilbudet og å holde oppe en god kommunikasjon med innbyggerne ut i fra forventningene til et trygt og godt tjenestetilbud.

Kommunen har i sin Helse- og omsorgsplan for 2019-2022 skissert følgende fokusområder som det bør satses særskilt på:

- ✓ Forebygging innenfor alle livets områder
- ✓ Kompetanse og rekruttering
- ✓ Strategisk boligplanlegging
- ✓ Velferdsteknologi

Bakgrunnen for valg av særskilt satsing innenfor disse områdene, er at de hver for seg utgjør viktige forutsetninger for å kunne opprettholde gode tjenester også i fremtiden. Vi må forebygge mer for å reparere mindre, vi må sikre tilstrekkelig kompetanse til å møte utfordringer med flere oppgaver og større kompleksitet, vi må sikre gode boforhold som stimulerer til at flest mulig kan greie seg i eget hjem så lenge som mulig og vi må legge til rette med teknologi slik at flest mulig kan leve selvstendig så lenge som mulig.

Tidlig innsats

Tidlig innsats er en gjennomgående strategi for å sikre mestring og livskvalitet gjennom hele livsløpet. Tidlig innsats betegner både innsatsen som settes inn på et tidlig tidspunkt i et menneskes liv, og at det gripes tidlig inn i forhold til en problemstilling som oppstår eller avdekkes i løpet av livet.

Samhandling og flerfaglig samarbeid

Den enkelte bruker skal motta en helhetlig og tilpasset tjeneste, uavhengig av organisatoriske skillelinjer og praktisk organisering av tjenester. Økt satsing på forebygging og tidlig innsats krever økt samhandling på tvers av fag og tjenesteområder. Effektiv samhandling krever gode digitale løsninger og vektlegging både på samarbeid omkring den enkelte bruker, men også systemrettet arbeid.

Sentrale utfordringer i planperioden

Rådmannen har vurdert resultatene for fokusområdet livskvalitet – omsorg for 2017, jf. årsmeldingen og årsrapportene fra enhetene.

Med bakgrunn i måloppnåelse, nøkkeltall og politiske føringer har rådmannen definert følgende sentrale utfordringer for planperioden:

- ✓ Understøtte og styrke innovative tiltak
- ✓ Legge bedre til rette for pårørende og frivillige organisasjoner
- ✓ Faglig omstilling med større vekt på tidlig innsats, rehabilitering og aktiv omsorg
- ✓ Velferdsteknologi og nye boligløsninger til omsorgsformål
- ✓ Økt innsats for å sysselsette unge brukere som står utenfor skole og arbeid
- ✓ Styrking av det boligsosiale arbeidet
- ✓ Opprettholde kvalitet i grunnskolen med en lavere ressurstilgang
- ✓ Sikre at kommunale barnehager er attraktive i konkurransen med private aktører

Brukere av tjenesten

Oppdal kommune legger stor vekt på at brukere og innbyggere, på en brukervennlig måte, kan komme i kontakt med kommunen og få raske svar på spørsmål og andre henvendelser.

Digitalisering

De kommende årene står Oppdal kommune ovenfor en demografi som skaper behov for omstilling, det vil bli flere som har behov for tjenester og økt konkurranse om arbeidskraft til å utføre tjenestene. Presset på kapasitet og økonomi kombinert med høye krav til kvalitet, krever god utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Oppdal kommune har vedtatt en digitaliseringsstrategi. Digitaliseringsstrategien har fokus på hvordan IKT kan forenkle tilgangen til informasjon og tjenester og bidra til at vi jobber smartere.

Kommunen har i sin digitaliseringsstrategi følgende fire strategier som er vedtatt skal gjelde for inneværende periode:

- ✓ Styrket digital kompetanse
- ✓ Digital selvbetjening
- ✓ Digital tjenesteproduksjon
- ✓ Åpenhet og medvirkning.

Barnehage

Fram til nå har det vært en økt bruk av barnehage i form av at barn starter tidligere og har lengre oppholdstid. Det er grunn til å tro at denne veksten ikke vil fortsette da de aller fleste barn nå starter ved 1 års alder og et fåtall har oppholdstid under 4- 5 dager pr. uke.

Barnehagesektoren er den kommunale sektoren som i størst grad er konkurranseutsatt med en høy andel private barnehager. I Oppdal er fordelingen mellom kommunale og private barnehageplasser forskjøvet i 2018 ved etablering av oppvekstsenter i kretsene. På tross av dette er det likevel en overvekt private plasser. På grunn av at tilskudd til private barnehageplasser regnes ut etter kostnad pr. kommunale plass, vil det være vesentlig for økonomien framover at de kommunale barnehagene forblir attraktive og dermed kan utnytte sin kapasitet. Etter hvert som forventningene sentralt går mot rett til barnehageplass når barnet fyller 1 år uavhengig av når på året, må en akseptere noe ledig kapasitet.

Skjerpet pedagognorm med tilhørende økning i planleggingstid og økt andel av de aller yngste i barnehagen, setter bemanning omkring barna under press. I barnets første leveår er nærhet og tilknytning sentrale faktorer.

Grunnskole

Nedgangen i elevtall gjennom de senere år og økt behov for ressurser i helse og omsorgssektoren vil få konsekvenser for ressurser til skolen. For å kunne opprettholde den gode kvaliteten for grunnskolen i Oppdal, vil det være nødvendig å se på struktur og organisering framfor innsparingstiltak som «ostehøvel».

Andel elever i grunnskolen som mottar spesialundervisning ligger litt over landsgjennomsnittet. Kommunens innsats i spesialundervisningen må sees i sammenheng med svært lite frafall i videregående skole. Gjennomgang av organisering og ressursbruk i spesialundervisning vil være et fokusområde framover for å kunne gi alle elever et optimalt læringsutbytte.

Unge

NAV publiserte en omverdensanalyse 07.12.16 som tar for seg de viktigste samfunnsmessige trendene frem mot år 2030. Denne viser blant annet at ufaglært ungdom og innvandrere med lite skolegang vil bli særlig utsatt på arbeidsmarkedet. I tillegg sier analysen om psykiske lidelser at det ikke er påvist noen sikker økning i befolkningen som helhet, men blant ungdom og unge voksne (15–24 år) har forekomsten av psykiske plager økt. For 2017 har vi hatt spesielt fokus på ungdom, og innvandrere fra land utenfor EØS-området. Dette vil vi fortsette med i år 2018.

Vi ser at flere unge trenger bistand og tilrettelegging i forhold til både aktivisering, sysselsetting og bolig. Bolig for vanskeligstilte vil være et viktig innsatsområde.

Voksne

Oppdal har en stabil lav arbeidsledighet, stabilt sykefravær og reduksjon i antall som mottar arbeidsavklaringspenger. Antall som mottar arbeidsavklaringspenger håper vi fortsatt reduseres ved at overgangen til arbeid økes. Fortsatt lavt sykefravær vil være med å bidra til dette.

Oppdal har en økning i antall som mottar uføretrygd, men ingen økning i aldersgruppen under 30 år.

Mange av de som står utenfor arbeidslivet har lav utdanning og lite arbeidserfaring. For å lykkes med overgang til arbeid er en avhengig av godt samarbeid med næringslivet.

Boligsosial handlingsplan skal rulleres i 2018. Den vil ha økt fokus på kommunens helhetlige boligpolitikk der kommunen må bli mer offensive i å ta i bruk Husbankens virkemidler. Det skal prioriteres videre samarbeid mellom helse og familie og hjemmetjenestene om boveiledning og praktisk bistand for egenmestring til unge voksne.

Flyktninger

Antall innvandrere siste årene har vært ustabil. Satsingen på utdanning og integrering har vært

vellykket. Flere innvandrere er kvalifisert til arbeid blant flyktninger i Oppdal. Det er fortsatt en utfordring med tilstrekkelige lærlingeplasser til de som trenger det. Det vil i fremtiden være en utfordring å ha en tilstrekkelig omstillingsdyktig organisasjon.

Eldre brukere

Oppdal kommune har fortsatt utfordringer knyttet til å ta imot utskrivningsklare pasienter. Enkelte periode er det god kapasitet i hjemmetjeneste og sykehjem, mens det i andre perioder ikke er anledning til å ta imot. På tross av en økning i antall eldre samt mennesker med kroniske sykdommer og funksjonsnedsettelse vurderes det ikke som riktig å bygge ut flere sykehjemsplasser. Omsorgstjenesten i Oppdal skal fortsatt prioritere en god utnyttelse av omsorgsboliger og hjemmebaserte tjenester.

Medarbeidere

Satsingsområdene for kommunens arbeidsgiverpolitikk er nedfelt i arbeidsgiverstrategien for Oppdal kommune:

- ✓ Godt arbeidsmiljø
- ✓ Systematisk nærværarbeid
- ✓ Gode utviklingsmuligheter
- ✓ Nytenking og innovasjon for å møte omstillingsbehov
- ✓ Heltidskultur

Godt arbeidsmiljø

Godt arbeidsmiljø i Oppdal kommune måles med to indikatorer:

- ✓ Medarbeidertilfredshet
- ✓ Økning i tilstedeværelse (nærværarbeid)

Medarbeidertilfredshet

Medarbeiderne er den viktigste enkeltfaktoren når det gjelder å utvikle og effektivisere tjenesteproduksjonen i kommunen. Det er kommunens ansatte som sikrer at organisasjonen leverer tilstrekkelig kvalitet i alle ledd. Et godt arbeidsmiljø styrker kommunens omdømme og posisjon som attraktiv arbeidsgiver.

Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse høsten 2017.

Hovedfunn i medarbeiderundersøkelsen viser at våre ansatte i hovedsak vet hva som forventes av dem og at de opplever at de har mulighet til å gjøre det de er best til hver dag. Det kommer imidlertid fram at de ansatte opplever knapphet i forhold til kompetanseutvikling.

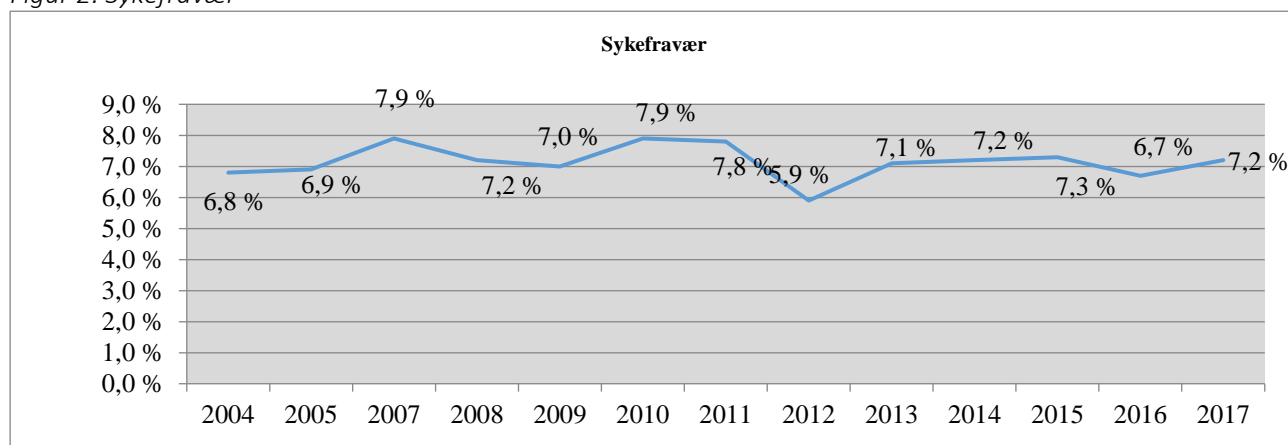
Resultatet blir fulgt opp i den enkelte enhet. Det vil bli gjennomført en ny undersøkelse i 2019.

Nærværarbeid og sykefravær

Sykefraværstatistikken for Oppdal kommune viser et positivt bilde og vi ligger lavt i forhold til kommunestatistikken. Oppdal kommune jobber systematisk, har gode rutiner og tett oppfølging. Det jobbes forebyggende med mange ulike tiltak for å redusere sykefraværet. Vi har fokus på å trygge ledere i sin rolle med hensyn til å sikre en god oppfølging og samtidig bevisstgjøre ansatte om deres medvirkningsplikt.

Det er et godt samarbeid mellom Arbeidslivssenteret, NAV, bedriftshelsetjenesten og kommunen for å opprettholde fokus på arbeidet.

Figur 2: Sykefravær

Rådmannen har som målsetting at det samlede sykefraværet i Oppdal kommune ikke skal overstige 6 prosent. Lavt sykefravær er en forutsetning for godt arbeidsmiljø og økonomisk måloppnåelse.

Målekartet på kommunenivå reflekterer samlet sykefravær, både egenmeldt og legemeldt, for hele kommunen. Sykefraværet følges opp månedlig av rådmannen og rapporteres til kommunestyret ved tertialrapport I og II i tillegg til årsmelding

Kompetanse

Kompleksitet og spenn i oppgaver samt effektive og tilfredsstillende tjenester stiller stadig høyere krav til kompetanse hos medarbeider på alle nivåer. I Oppdal kommunes arbeidsgiverstrategi er «lærende organisasjon» et fokusområde.

Som et ledd i dette arbeidet er det lagt vekt på bruken av arbeidsplassen som læringsarena.

Heltidskultur

Forskning viser til at det er sammenheng mellom stillingsstørrelse og kvalitet og effektiv tjenesteyting, nærvær og et godt arbeidsmiljø. I Oppdal kommunes retningslinjer er det et mål at ingen stillinger skal være mindre enn 60 prosent med unntak av studentstillinger.

Helseenhetene er de enhetene der vi har størst andel av deltidsstillinger. Det er klare tilbakemeldinger på at stillingsprosent mellom 70 prosent og 90 prosent er ønsket stillingsprosent. 35,6 prosent av de ansatte der har stillingsstørrelse mellom 70 prosent og 100 prosent. Målet for 2018 er at vi skal øke dette til 40 prosent.

Økonomiplan for 2019-2022

Forutsetninger

Vekst i frie inntekter

Endring i folketallet er den faktoren som gir størst forklaringskraft for endring i kommunens frie inntekter. Befolkningsveksten i Oppdal har de siste årene vært lavere enn veksten på landsbasis. I 2017 hadde Oppdal kommune en befolkningsnedgang på 0,04 prosent sammenlignet med at landet samlet hadde en befolkningsoppgang på 1,57 prosent. Både trendfremskrivning og SSB sine prognoser indikerer en vekst for Oppdal som er lavere enn landstallene. Rådmannen har anslått at kommunesektoren vil bli tilgodesett med over 1 prosent realvekst i frie inntekter hvert år begrunnet med befolkningsdrevet behov for flere tjenester.

For Oppdal er anslaget redusert til 0,66 prosent i 2019. Men dersom vi ikke får en befolkningsøkning på om lag 180 personer i perioden 2019 til 2022 vil denne forutsetningen svikte. Med nullvekst i 2019 vil kommunens frie inntekter bli i om lag 2,5 millioner kroner lavere i 2019.

Skatt på inntekt og formue

I 2018 er det budsjettet med 165,94 millioner kroner. Dette anslaget var basert på skatteprognosen for 2017 og regjeringens vekstanslag for 2018. Med korreksjoner for den faktiske skatteinngangen i 2017 og endring i folketallet, anslås skatteinngangen i 2019 nå å bli 167,59 mill. Det tas forbehold om endring av anslagene i revidert nasjonalbudsjett for 2018 (legges frem mai 2018). Framskrivningen i handlingsplanen tar utgangspunkt i dette anslaget, og det er lagt til grunn en generell realvekst fra 0,68 til 0,70 prosent pr år i planperioden.

Rammetilskudd

Størrelsen på rammetilskuddet er beregnet ved hjelp av egen modell som er distribuert via KS, som de har oppdatert i tråd med statsbudsjettet for 2018 og oppdaterte folketall. Innbyggertilskuddet og den utgifts utjevnen delen av tilskuddet blir basert på aldersfordelt folketall 1. juli forut for budsjettåret, og er dermed ukjente størrelser. For landet totalt er det lagt til grunn en årlig gjennomsnittlig befolkningsøkning på 1,89 prosent i årene 2019 til

2021. I rådmannens forslag er det lagt til grunn en realvekst på 0,66 prosent i 2019 og 0,70/0,75 prosent i årene 2020-2022. I dette anslaget er det tatt høyde for at Oppdal ifølge SSB sine framskrivinger forventes å få svakere befolkningsvekst enn landet som helhet, og dermed ikke kan legge til grunn vekstanslagene for kommunesektoren.

Konsesjonskraft og Drivkraft

Oppdal kommune har en konsesjonskraftmengde på 49,2 GWh. Drivarettigheten gir i et normalår rundt 12 GWh i tilleggskraft, slik at samlet volum på kommunens kraftrettigheter utgjør rundt 61 GWh i et normalt nedbørsår.

For 18,3 GWh følger uttakskostnaden den sentralt fastsatte konsesjonskraftprisen. For Drivarettigheten (43 GWh i et normalår) må kommunen betale 7,5 prosent av kraftverkets selvkost. Det er avgjort med dom at grunnrenteskatten skal tas med ved beregningen av uttakskostnaden.

For å gi mer stabile inntekter over tid er det inngått avtale med selskapet Markedskraft om prissikring gjennom handel med finansielle sikringskontrakter. Gjennomsnittlig salgspris er basert på inngåtte prissikringskontrakt i 2019. Det er fortsatt ikke gjennomført full sikring slik at anslagene vil være noe usikre. Inntektsanslagene er basert på følgende forutsetninger:

- ✓ Gjennomsnittlig salgspris blir 26,0 øre/KWh (25,0 øre/KWh i perioden 2020-2022)
- ✓ Konsesjonskraftprisen blir 11,4 øre/KWh
- ✓ Uttakskostnaden for Drivarettigheten vil utgjøre om lag 7,8 millioner kroner.
- ✓ Drivarettigheten vil utgjøre 43 GWh pr år

I budsjett for 2018 ble det lagt til grunn en kraftpris på 25,5 øre/KWh. Rådmannen har justert dette anslaget noe i handlingsplanen, i tråd med fremtidig forvente noe høyere priser i 2019. Prisanslagene for 2020-2022 tilsvarer de samme forutsetningene som ble lagt til grunn i budsjettet for 2018.

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgifter er en kompensasjon til kommunen for skader og ulemper ved utbygging av vannfall og vannreguleringer. Det er meningen at avgiftene skal gi kommunene en andel av den verdiskapingen som utbyggingen gir. Avgiftssatsene fastsettes i konsesjonsvilkårene og indeksjusteres automatisk ved første årsskifte 5 år etter at konsesjonen ble gitt, og deretter hvert 5. år. Konsesjonsavgiften skal avsettes til et fond som nyttes til utbygging av næringslivet i distriktet etter avgjørelse i kommunestyret. I Oppdal benytter vi næringsfondet til dette.

Eiendomsskatt

Det blir skrevet ut eiendomsskatt for hele kommunen. Skattesatsene i 2018 er 2,0 promille for ubebygde eiendommer, 3,40 promille for bebygde bolig- og fritidseiendommer, og 7 promille for øvrige objekt. Bebygde bolig- og fritidseiendommer har et bunnfradrag på 450 000 kroner pr selvstendig boenhet. For 2018 er det budsjettert med 28,3 millioner kroner i eiendomsskatt.

I framskrivingen er det lagt til grunn samme satser og bunnfradrag som i 2018. Det er lagt til grunn at økning som følge av at nye objekter blir taksert vil tilsvare den reelle inntektsreduksjonen ved at skatten ikke blir inflasjonsjustert. Rådmannen foreslår en gradvis økning av satsen opp til 4,15 promille i 2021 (tilsvarende som ble vedtatt i handlingsplanen 2018-2021), men at den holdes på samme nivå i 2022.

Spørsmålet om oppjustering av satsene blir gjort til et tema under rådmannens forslag til økonomiplanbalansering.

§§ 3 og 4 i eieendomsskattelova er endret, jf. regler for eiendomsskatt på verker og bruk, med virkning fra skatteåret 2019. Rådmannens vurdering er at endringene totalt kan utgjøre 630 000 kroner i mindre eiendomsskatt for kommunen. Dette skal innføres over 7 år, hvilket potensielt gir en reduksjon på 90 000 kroner i 2019. I tillegg har rådmannen lagt til grunn at det generelle skattegrunnlaget for kraftverk reduseres noe i planperioden (basert på siste års erfaring).

Andre generelle statstilskudd

Posten består nå av to ordninger:

- ✓ Kompensasjon for kapitalutgifter som følge av utbygginger i forbindelse med eldrepacken.
- ✓ Kompensasjon for normerte rentekostnader for lån til renovering og bygging av skolelokaler

Det er lagt til grunn at rentesatsen som det kompenseres etter blir 1,35 prosent til 1,60 prosent i planperioden

Renteutgifter

Rentenivået i årene fremover avhenger av en rekke usikre faktorer. Styringsrenten er nå 0,5 prosent. Norges Bank beskriver en rentebane hvor styringsrenten mest sannsynlig vil stige noe i årene fremover. Kommunens gjennomsnittsrente er ved utgangen av 2017 på 2,35 prosent, hvor omlag 51,1 % er sikret med fast rente. Dagens låneportefølje vil ha en gjennomsnittsrente på 2,30 prosent i slutten av 2020 (uten nye lån), men rådmannen forventer at nye låneopptak i perioden vil ha en høyere rente dagens nivå, og har således lagt til grunn at gjennomsnittlig lånerente vil være 2,6 prosent i 2022.

Anslått lånesaldo ved inngangen til 2018 er beregnet slik (beløp i millioner kroner):

Saldo 01.01.18	371,0
+ Låneopptak i 2018	14,4
- Budsjettert avdrag i 2018	27,4
-Innfridd lån forskuttering fylkeskommunen	17,3
= Forventet lånesaldo 31.12.18	340,7

Renteinntekter og utbytte

Det er lagt til grunn at innskuddsrenten i 4-årsperioden vil øke fra 1,35 prosent til 1,60 prosent. Likvider til driftsformål er anslått til 75 millioner kroner, og innskuddsmidler tilhørende fond er fremskrevet fra dagens nivå med kjente endringer.

Renteinntekter for det ansvarlige lånet til TrønderEnergi på 25 millioner kroner utgjør 1,78 millioner kroner (7,1 prosent rente), og det ansvarlige lånet til Oppdal Everk på 6,95 millioner kroner gir renteinntekter på 0,52 millioner kroner (7,5 prosent rente).

Handlingsplan for 2019-2022

Det er lagt til grunn at kommunens samlet årlig aksjeutbytte fra TrønderEnergi og Oppdal Everk på 3,5 millioner kroner (kun forutsatt salg av 49,9 prosent av aksjene i Oppdal Everk). Utbytteforutsetningen er spesielt usikker.

Avdrag på innlån til egne formål

Avdragsbeløpene som er ført opp i framskrivingen samsvarer med vedtatt nedbetalingsplanen for de eksisterende lånene.

I framskrivingen av låneporteføljen er avdrag tilknyttet forvaltningslån ikke inkludert som en driftskostnad, da disse avdragene skal bokføres i investeringsregnskapet. Ved utgangen av 2018 utgjør betalte avdrag til forvaltningslån 2,38 millioner kroner. Dette innebærer at avdrag tilknyttet følgende beløp (beløp i millioner kroner) inngår i handlingsprogrammet:

Tabell 5: Fremskrevet avdragsnivå (uten nye investeringer). Beløp i millioner.

	Nominelt	Inflasjonsjustert
2018	27,4	
2019	26,9	26,4
2020	26,8	25,8
2021	23,9	22,6
2022	23,9	22,1

I Kommunelovens § 50.7 a) er det fastsatt en nedre ramme for størrelsen på de årlige avdragene:

"Kommunens og fylkeskommunens samlede lånegjeld etter nr. 1 og nr. 2, skal avdras med like årlige avdrag. Gjenstående løpetid for kommunens eller fylkeskommunens samlede gjeldsbyrde kan ikke overstige den veide levetiden for kommunens eller fylkeskommunens anleggsmidler ved siste årsskifte."

Avdragstiden på kommunens lån skal altså som minimum reflektere levetiden for anleggsmidlene. For regnskapsåret 2017 ble det beregnet at eksisterende gjeld maksimalt kan avdras over 25,6 år, noe som tilsier minimumsavdrag på rundt 13,7 millioner kroner i 2017. Med beløpene som er lagt inn i økonomiplanen ligger vi godt over dette nivået.

Ubundne avsetninger

Ved framskrivingen av ubundne avsetninger er det tatt utgangspunkt i følgende forutsetninger:

- ✓ Renteinntekter opptjent i Kapitalfondet tilbakeføres til fondet på vanlig måte.
- ✓ Egne lån i Kapitalfondet betjenes etter en ordinær 3-årig avdragsplan.
- ✓ Egne lån i Kapitalfondet rentebelegges med en rentesats svarende til alternativkostnaden, - renten man kunne oppnådd ved bankplassering.
- ✓ Avsetningen til infrastrukturfondet holder samme nivå som i 2018-budsjettet, 4,7 millioner kroner

Bundne avsetninger

Noen bundne fond har bestemmelser om at opptjente renter skal tillegges fondet. Dette gjelder næringsfondet, VAR-fondene, tilfluktsromfondet og gavekontiene. I tillegg skal konsesjonsavgiften i sin helhet avsettes til Næringsfondet.

I handlingsplanen er det prognostisert med en kraftig økning av å bruke kommunens VAR-fond. Dette er en konsekvens av at kommunen har et overskudd på området de siste årene.

Konsekvensjusteringer

Framskrivningen av bevilgningene baseres på vedtatt budsjett for 2018. I arbeidet med å anslå handlingsrommet for årene 2019-2022 er det foretatt justeringer av 2018-bevilgningene, i forhold til behov som ikke var kjent på tidspunktet for budsjettvedtaket.

Bygdebokforfatter

Bygdebokforfatter ble tilsatt i 2016 med avtale til 31.12.2019. Avtalen er han skal skrive 8. og siste bind i Oppdals gards- og slektshistorie.

Bind 7 er imidlertid ikke ferdigstilt pga. alvorlig og kronisk sykdom hos forfatteren. Hans avtale gikk ut 31.12.2015. Nytilsatt forfatter har sagt seg villig til å fullføre bind 7 slik at den kan utgis. Det er på nåværende tidspunkt ikke mulig å si hvor mye tid dette arbeidet vil ta da det ikke foreligger full oversikt over status. Muligens må avtalen med nåværende forfatter forlenges 1 år til 31.12.2020 for at Oppdals gards- og slektshistorie skal bli fullført. Utgiften opprettholdes nå ut 2020.

Utvidet avlastningstilbud for barn

Hjemmesykepleien gir avlastningstjenester til barn med alvorlig nedsatt helsetilstand som har stort behov for pleie og omsorg 7 dager pr uke. Det har kommet søknad på utvidet avlastning med 7 dager pr måned på kveld og helg som er innvilget. Vedtaket er iverksatt fra 01.01.2018.

Bruker har en til en bemanning og må kontinuerlig tilsyn og oppfølging av sykepleier. Tjenesten blir nå å defineres som særlig ressurskrevende da ressursbruken kommer over innslagspunktet og kommunen får tilskudd fra Helsedirektoratet.

Ung bruker som skal flytte fra hjemmet og inn i bolig med heldøgns tjeneste

Hjemmetjenesten har mottatt ny søknad på bolig med heldøgns tjeneste for bruker som skal flytte fra hjemmet. Bruker har pr. i dag innvilget avlastning i bolig med heldøgns tjenester. Ressursene som benyttes til dette formålet har enheten i rammen sin og disse vil da bli benyttet på denne bruker i boligen. Ressursbruken kommer ikke opp til innslagspunktet for ressurskrevende bruker og kommunen vil

ikke få noen kostnader refundert. Det er årsverkskostnad på helsefagarbeider som er lagt til grunn for beregningen.

Ny bruker i lokalt tiltak

Hjemmetjenesten samarbeider med barneverntjenesten og vil overta utgifter i forbindelse med etablering av lokalt tiltak fra juni 2018. I samarbeid med barnevernsinstitusjon er det lagt til grunn 7,5 timer miljøterapeutiske tjenester hver dag, inklusiv lørdag og søndag.

Kostnadene på opprettelse av nytt tiltak kr: 925.000 inklusive sosiale kostnader pr år

Kommune- og Stortingsvalg

I 2019 er det valgår. Det er lagt til grunn erfaringstall for gjennomføring av kommunevalg (2019) på 500 000 kroner og Stortingsvalg (2021) på kr 300 000 kroner.

Kommunal ettersøksordning for trafikkskadd vilt (fallvilt-ordningen)

I følge «Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst» er kommunen ansvarlig for bl.a. ettersøk etter sykt og skadet storvilt og skal, enten selv disponere godkjent ettersøkshund eller gjennom avtale ha tilgang til godkjent ettersøkshund. I de tilfeller kommunen har ansvar for å ta seg av for eksempel skadet vilt, fallvilt og ulovlig felt vilt, så skal utgiftene dekkes av kommunen.

Kravene til de som påtar seg ettersøksoppdrag er blitt strengere, og fra 1.april 2016 ble krav om at ekvipasjer, altså hund og fører, som påtar seg ettersøksoppdrag på vegne av det offentlige, skal ha bestått godkjenningssprøve for ettersøks-ekvipasjer. Hundefører må i tillegg ha gjennomført og bestått kurset «Ettersøk videregående».

For å kunne opprette en kommunal ettersøksordning for fallvilt i tråd med kravene «Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst» må de årlige bevilgningene til viltforvaltning økes med kr 100 000.

Rådmannen foreslår at beløpet dekkes inn av enhetens disposisjonsfond i årene 2019-2021, men at budsjetttrammen for POF tilføres 100 000 fra og med 2022.

Miljøfyrtårn – sertifisering som Miljøfyrtårn-kommune

I forbindelse med behandlingen av handlingsplan for 2017-2020, K-sak 16/100 den 22.6.2016, gjorde kommunestyret følgende vedtaket: «Oppdal kommune skal bli en Miljøfyrtårn-kommune. Kommunestyret ber rådmannen igangsette arbeidet med sertifisering, og at dette ferdigstilles i løpet av 2017.»

Miljøfyrtårn er en nasjonal sertifiseringsordning som er utviklet og drives av Stiftelsen Miljøfyrtårn som har egen konsulenter og sertifiserer som bidrar inn i prosessene.

Det er en innmeldingslisens på kr 45.000 og videre en årlig lisens på kr 30.000. For å komme i gang med arbeidet vil det være behov for konsulentbistand fra stiftelsen, og det anslås en sum på inntil kr 50.000.

Rådmannen foreslår at beløpet dekkes inn av enhetens disposisjonsfond i årene 2019-2021, men at budsjetttrammen for POF tilføres 30 000 fra og med 2022.

Endrede kriterieverdier for skolene

Skolenes budsjetttrammer blir utmålt etter en egen ressursmodell, hvor bevilgningene endres i takt med endring i elevtall og andre faktorer som avgjør ressursbehovet. Fra innværende til neste skoleår ser det ut til at det elevtallet går ned med 9 på ungdomsskolen, samt at antallet minoritetsspråklige elever reduseres med 10. Totalt er det en reduksjon på 1 barn i barneinstitusjonene, men samtidig en reduksjon på 11 minoritetsspråklige elever. Sammen med effektene av elevoverføring mellom skolene gir dette en budsjettreduksjon på 1,0 million kroner.

For resten av planperioden ser det samlede elevtallet ut til å utvikle seg ganske stabilt, og rammene til skolene er derfor fremskrevet flatt fra nivået for skoleåret 2018/2019.

Drift av bofellesskap for demente

Det blir lagt til grunn at driften av 16 nye heldøgns omsorgsboliger for demente, noe som innebærer årlige kostnader på rundt 10,4 millioner kroner (eksklusiv midlertidig ressurser til dagaktivisering). I budsjett for 2018 ble det bevilget 4,4 millioner kroner forutsatt oppstart august 2018. Dette betyr at enheten må tilføres 6,2 millioner kroner for 2019.

Dagtilbud for demente

I juni 2013 ble dagaktivisering for personer med demens i Engveien etablert. Det ble startet opp med 2 dager pr uke. Enheten ble tilført 700 000 kroner i forbindelse med budsjett 2015 for å utvide tilbudet fra 2 dager til 5 dager.

I rådmannens forslag er foreslått å videreføre dagtilbudet fra 2 til 3 dager. Konkret betyr dette at det er foretatt en konsekvensjustering av enhetens budsjetttramme, men at det er foreslått å øke rammen som et nytt tiltak.

Økt tilskudd private barnehager

Opprettholdelse av Lønset oppvekstsenter vil kunne gi noen effekter i forhold til økte tilskudd til private barnehager. Rådmannen har lagt til grunn 5 barn som utgjør 7 plasser i Lønset barnehage, og representerer økte tilskuddssatser med full effekt i 2021 og 1/3 effekt i 2020. Stipulerte beregninger viser at dette representerer om lag 1,0 million kroner i 2021 og 0,33 millioner kroner i 2020.

Handlingsplan for 2019-2022

Tabell 6: Konsekvensjustering av bevilgningsbehovet, jf. 2018 budsjett. Beløp i tusen kroner.

Enhet	2019	2020	2021	2022
Bygdebokforfatter	0	0	-709	-709
Kommunal ettersøksordning – trafikkskadd vilt	0	0	0	100
Sertifisering miljøfyrtårn	0	0	0	30
Bortfall husleie Oppdal naturparksenter	-199	-199	-199	-199
Kommune- og stortingsvalg	500	0	300	0
Endrede kriterieverdier Aune barneskole	-372	-372	-372	-372
Endrede kriterieverdier Drivdalen skole	-157	-157	-157	-157
Endrede kriterieverdier Lønset og Midtbygda skole	718	718	718	718
Endrede kriterieverdier Ungdomsskolen	-1 198	-1 198	-1 198	-1 198
Utjevning av delårseffekt i forhold til drift bofelle- skap for demente	6 180	6 180	6 180	6 180
Utvidet avlastningstilbud for et barn	400	400	400	400
Ny bruker i bolig med heldøgns tjenester	420	420	420	420
Ny ung bruker i lokalt tiltak	925	925	925	925
Utvidet dagtilbud for demente, gitt i budsjett 2015	-700	-700	-700	-700
Økt tilskudd private barnehager (konsekvens av fortsatt drift Lønset)	0	-333	-1 000	0
Sum	6 517	6 350	6 608	5 438

Tabell 7: Framskrivning av fellesinntekter før nye tiltak. Tall i tusen kroner og 2018 kroneverdi

Basisforutsetninger:	2019	2020	2021	2022
Generell realvekst i frie inntekter	0,66 %	0,70 %	0,75 %	0,70 %
Gjennomsnittrente på innlån	2,35 %	2,45 %	2,55 %	2,60 %
Gjennomsnittrente på bankinnskudd	1,35 %	1,45 %	1,55 %	1,60 %
Aksjeutbytte (mill kr)	3,5	3,5	3,5	3,5
Kraftpris (øre/kWh)	26,5	25	25	25

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	Anslag 2019	Anslag 2020	Anslag 2021	Anslag 2022
Skatt på inntekt og formue	165 167	166 491	167 275	168 446	169 709	170 897
Ordinært rammetilskudd	208 089	217 193	217 522	218 827	220 265	221 803
Skatt på eiendom	26 503	28 300	28 300	28 300	28 300	28 300
Konsesjonskraft og Drivkrafta	8 165	5 500	6 164	5 874	5 874	5 874
Konsesjonsavgift	3 057	3 038	3 038	3 038	3 038	3 038
Andre generelle statstilskudd	4 148	1 522	1 642	1 627	1 562	1 513
SUM FRIE DISPONIBLE INNTEKTER	415 129	422 044	423 940	426 111	428 748	431 424
Renteinntekter og utbytte 3)	6 706	6 265	7 938	8 075	8 111	7 938
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	-8 955	-8 704	-6 999	-6 497	-5 886	-6 999
Avdrag på innlån til egne formål	-28 800	-26 645	-25 777	-22 557	-22 121	-25 777
FINANSIERINGSUTGIFTER NETTO	-31 049	-29 084	-24 838	-20 979	-19 897	-24 838
Til ubundne avsetninger 4)	-37 147	-9 608	-7 731	-9 142	-7 221	-5 293
Til bundne avsetninger 5)	-17 418	-3 301	-3 502	-3 526	-3 550	-3 566
Bruk av ubundne avsetninger	25 325	1 352	100	100	100	100
Bruk av bundne avsetninger	10 302					
AVSETNINGER NETTO AV FELLE SINTEKTER	-18 938	-11 557	-11 133	-12 569	-10 671	-8 759
Overføring til investeringsbudsjettet	- 49					
Motpost for avskrivninger	5 377	5 813	5 894	6 331	6 300	6 777
DISPONIBLE MIDLER	370 470	387 216	392 670	395 036	403 398	409 545

Handlingsplan for 2019-2022

Nye investeringer 2019-2022

Tabell 8 viser nye investeringstiltak i perioden 2019-2022.

Tabell 8: Investeringstiltak 2019-2022. Beløp i tusen kroner.

Pri	Anlegg	Kostnad			Finansiering av gjenstående kostnad					Fordeling av gjenstående kostnad			
		Kostnads- overslag	Budsjettert t.o.m -18	Gjenstå- ende kost- nad	Tilskudd/ refusjon	Kapital- fondet	Infrastruk- turfond	Moms- kom-pen- sasjon	Interne/ek- sterne lån	2019	2020	2021	2022
1	Rehabilitering kommunale off. bygg og boliger	12 000	3 000	9 000				2 400	9 600	3 000	3 000	3 000	3 000
2	Oppgradering kommunale veger	5 200	1 920	3 280			2 952	1 040	1 208	1 300	1 300	1 300	1 300
3	Klargjøring av nye industritomter	1 000	250	750					1 000	250	250	250	250
4	Tiltak for myke trafikanter	1 200	300	900				240	960	300	300	300	300
5	Utbygging av del av boligområde nord for bøndenes	750	0	750				150	600	750			
6	Ospvegen 4	18 000	0	18 000	3 000	4 000			11 000				18 000
7	Digitaliseringsprosjekt - Plattform og programvare	1 138	0	1 138				228	910		1 138		
8	Digitaliseringsprosjekt - integrasjon til fagsystem pasientjournal	349	0	349				70	279				349
9	Digitaliseringsprosjekt - Lagring, server, backup kjernenett	5 125	0	5 125				1 025	4 100				5 125
10	Digitaliseringsprosjekt - Langtidslagring ekstern lokasjon	500		500				100	400				500
11	Digitaliseringsprosjekt - Switcher	190		190				38	152			190	
12	Digitaliseringsprosjekt - Oppgradering e-phorte	171		171				34	137			171	
13	Digitaliseringsprosjekt - Trådløs nett og kontroller	435		435				87	348				435
14	Digitaliseringsprosjekt – Trådløsbaser	140		140				28	112				140
15	Digitaliseringsprosjekt - Videokonferanse	165		165				33	132				165
16	Digitaliseringsprosjekt - Alarmanlegg sykehjemmet	478		478				96	382				478
17	Digitaliseringsprosjekt - Alarmanlegg BOAS	331		331				66	265				331
18	Digitaliseringsprosjekt - Digitalt tilsyn sykehjemmet og BOAS	344		344				69	275				344
19	Digitaliseringsprosjekt - Digitalt tilsyn hjemmeboende	63		63				13	50				63

Handlingsplan for 2019-2022

Tabell 8: Investerings tiltak 2019-2022. Beløp i tusen kroner.

Pri	Anlegg	Kostnad		Finansiering av gjenstående kostnad					Fordeling av gjenstående kostnad					
		Kostnads- overslag	Budsjettert t.o.m -18	Gjenstå- ende kost- nad	Tilskudd/ refusjon	Kapital- fondet	Infrastruk- turfond	Moms- kom-pen- sasjon	Interne/ek- sterne lån	2019	2020	2021	2022	
20	Digitaliseringsprosjekt - WAN-routere	175		175				35	140			175		
21	Digitaliseringsprosjekt - Innføre elements	1 000		1 000				200	800			1 000		
22	Digitaliseringsprosjekt – Switcher	200		200				40	160			200		
23	Digitaliseringsprosjekt - Switcher	100		100				20	80				100	
24	Digitaliseringsprosjekt - Elektroniske dørlås i sy- kehjemmet og hos hjemmeboende	3 640		3 640				728	2 912				3 640	
25	Nødstrømsaggregat rådhuset	1 500		1 500				300	1 200	1 500				
26	Brannstasjon	47 500		47 500						47 500				
27	Sykkelparkering	100		100				20	80	100				
28	Utvidet antall avfallsbokser	60		60						60				
VAR-anlegg:														
1	Utvikling Miljøstasjoner/returpunkt	2 800		2 800						2 800	700	700	700	700
2	Diverse forsterkninger ledningsnett vann	2 000		2 000						2 000	500	500	500	500
3	Diverse forsterkninger ledningsnett avløp	2 000		2 000						2 000	500	500	500	500
4	Sanering vann, Valmuevegen	1 430		1 430						1 430	1 430			
5	Sanering avløp, Valmuevegen	2 098		2 098						2 098	2 098			
6	Sanering avløp, Lønset	730		730						730	730			
7	Utvidelse av renseanlegg - kvinnegarderobe	900		900						900	900			
8	Endring av avfallsløsning (skifte fra avfallsskap til plastdunker)	3 750		3 750						3 750	3 750			
9	Utvidelse av Oppdal Miljøstasjon - Kjøp av grunn	1 000		1 000						1 000	1 000			
10	Sanering Bakkevegen, vann	1 060		1 060						1 060	1 060			
11	Sanering Bakkevegen, avløp	1 490		1 490						1 490	1 490			
12	Opparbeidelse av ny mellomagringsplass for kompost og avfall	2 500		2 500						2 500		2 500		
13	Sanering vann, Kåsenvegen	1 750		1 750						1 750			1 750	

Handlingsplan for 2019-2022

Tabell 8: Investerings tiltak 2019-2022. Beløp i tusen kroner.

Pri	Anlegg	Kostnad			Finansiering av gjenstående kostnad					Fordeling av gjenstående kostnad			
		Kostnads- overslag	Budsjettet t.o.m -18	Gjenstå- ende kost- nad	Tilskudd/ refusjon	Kapital- fondet	Infrastruk- turfond	Moms- kom-pen- sasjon	Interne/ek- sterne lån	2019	2020	2021	2022
14	Sanering avløp, Kåsenvegen	2 520		2 520					2 520			2 520	
15	Utvide sorteringsområdet på avfallsmottak på Oppdal Miljøstasjon	5 000		5 000					5 000			5 000	
					50 500	4 000	3 000	7 071	68 310	68 918	10 549	43 125	10 290

Handlingsplan for 2019-2022

Finansiering av nye investeringer 2019-2022

Tabell 9 Finansieringsplan for investeringene. Beløp i tusen kroner.

Finansiering:	2019	2020	2021	2022	Sum
Lån av Kapitalfondet	3 038	3 038	7 000	3 038	16 114
Bruk av infrastrukturfondet	786	738	738	738	3 000
Bruk av Kapitalfondet	0	0	4 000	0	4 000
Tilskudd/refusjoner	47 500	0	3 000	0	50 500
Momskompensasjon	1 402	1 220	2 781	1 668	7 071
Eksterne lån til VAR-anlegg	14 158	4 200	10 970	1 700	31 028
Eksterne lån til andre anlegg	2 034	1 353	14 636	3 146	21 169
Sum finansiering	68 918	10 549	43 125	10 290	132 882

Beskrivelse av nye investeringer 2019-2022

Rehabilitering kommunale offentlige bygg og boliger

I gjeldende økonomiplanen for 2019-2021 ligger prosjektet inne med 3 millioner årlig. Kommune- styret har presisert at den årlige bevilgningen også skal omfatte kommunalt eide boliger. Merk at prosjekter under 100 000 kr samt vedlikehold ikke kan finansieres med disse midlene.

Ubrukte budsjettmidler er *ikke* overførbare fra år til år.

Oppgradering av kommunale veger

Hovedplan veg, delrapport 2, "Kommunale veger", er tidligere behandlet politisk og det ble presisert i vedtaket at hovedplanen legges til grunn for handlingsprogramarbeid og budsjettarbeid. I planen forutsettes en betydelig oppjustering av budsjetttrammen for resultatområdet for å fange opp et etterslep for driftsutgiftene, som har utviklet seg over en årrekke, samt dyrere drift og vedlikehold pga. trafikkøkning. /år. Det vises til delrapport 2 for nærmere detaljer.

I de senere vintrene er vegvedlikeholdsinnsetningen i heisvegene økt betydelig i forhold tidligere års vedlikeholdsinnsetning. Dette har sammenheng med stadig mer urolig vintervær (snøvær, vind og plussgrader) kombinert med større andel piggfrie dekk på biler og busser. Utgifter til snørydding, sandstrøing og vinterhøvlning av veger, har hatt en økning som har blitt svært vanskelig å dekke innenfor allerede knappe rammer. Nye timepriser

(etter anbudskonkurranser), har de senere årene hatt en betydelig økning utover vanlig prisstigning.

Ved behandlingen av tidligere Handlingsprogram (herunder HP 2018-21), er det i stedet for Hovedplan Vegs forutsetning om å øke budsjetttrammen for driftsutgiftene, blitt vedtatt en årlig investering. Videre ble det i budsjettet for 2018 overført 0,4 mill av disse midlene fra investerings- til driftsbudsjettet på grunn av budsjettforskriftens klassifiseringsregler, hvor reasfaltering faller inn under definisjon av drift og vedlikehold av veg. Totalsummen på 1,3 mill sto allikevel fast. Det alternative foreslås videreført.

Investeringene finansieres med bruk av infrastrukturfondet og momskompensasjon. Ubrukte budsjettmidler er *ikke* overførbare fra år til år.

Klargjøring av nye industritomter

Det er fortsatt etterslep på grunnlagsinvesteringer veg, vann og avløp i Álma industriområde. I K-sak 00/108 vedtok kommunestyret følgende: *"Investeringsbehov til veg, vann- og avløpsanlegg på industriområdet søkes innarbeidet i revidert handlingsprogram for perioden 2002-2005."*

Det har siden vært fulgt opp ved revideringen av økonomiplanene, med en årlig investering på kr 250 000,-. Det legges til grunn at dette programmet skal videreføres for perioden 2019-2022.

Tiltak for myke trafikanter

Oppfølging av tidligere vedtak i handlingsplan 2018 – 21, hvor 300 000 kroner skal fra og med

2018 bevilges årlig til fremkommelighets- og sikkerhetstiltak for myke trafikanter.

Utbygging av del om av boligområde nord for bøndenes

Oppdal kommune eier grunn til 5 regulerte boligtomter like nord for "gamle bøndenes salgslag" mellom ny og gammel E6. Før tomtene kan legges ut i markedet for salg mangler noe opparbeidelse av stikkledninger, veg m/asfalt, gateløys, samt kabling strøm etc. Det mangler en investering på ca. kr 750.000,- for at 5 tomter vil være klare for salg i markedet. Viktig å få plass tomter dersom kommunen ønsker å tilby kommunale tomter. I sentrum er det pr. april 2018 3 ledige kommunale tomter. Dette betyr at kommunen i løpet av 2018 ikke vil ha ledige boligtomter i Oppdal sentrum om det ikke investeres i nye boligfelt.

Ospvegen 4

Ospvegen 4 er en firemannsbolig fra 1952. Hele huset er i dårlig stand og det er ikke fornuftig å vedlikeholde huset da vedlikeholdsetterslepet allerede er for stort. Huset er brukt som utleiebolig til vanskeligstilte. Foreløpig prisoverslag viser en investeringskostnad på 18 millioner kroner. Ved bygging av utleieboliger er det stor sannsynlighet for 6000 kr/m² i investeringsstøtte fra Husbanken. Ved 500 m² nybygg vil det utgjøre 3 millioner kroner i husbanktilskudd. Salg av fire øvrige utleieleiligheter vil kunne gi i underkant av 4 mill kr i inntekter avhengig av hva som blir solgt. Alternativet er låneopptak. Fdv-kostnader er tenkt inndekt av husleie. Årlig tapt husleieinntekt for salg av øvrig kommunal boligmasse blir kompensert av husleieinntekt i Ospvegen 4.

Eksakt tilskuddssats fra Husbanken kjenner vi ikke før bygget er tegnet og søknad godkjent av Husbanken. Det er usikkerhet i forhold til hva kommunen kan få ved et salg av øvrig boligmasse. Merk at det ikke er mulighet for momskompensasjon ved bygging av utleieboliger.

Rådmannen foreslår å utsette investeringen til 2021, for å skape en best mulig økonomisk balanse i første del av handlingsplanperioden.

Digitaliseringsprosjekt

Rådmannen har i løpet av 2017/2018 nedsatt en prosjektgruppe som skulle jobbe med forslag til digitaliseringsstrategi. Denne omfatter også for-

slag til velferdsteknologi. I innspillet fra prosjektgruppen er det skissert en rekkefølge i forhold til hvilke type teknologisk infrastruktur som bør implementeres først. I tillegg har prosjektgruppen foreslått oppstart i 2019, og med en årlig innfasing av ny teknologi/programvare. Strategien er behandlet i driftsutvalget.

Rådmannen har i sitt forslag foreslått å utsette oppstart av investeringene til 2020-2021.

VAR-anlegg

Enhetens forslag til investeringsprogram foreslås gjennomført, jf. tiltaksforslagene i vedlegg til handlingsplan 2019-2022. De økte kostnadene til renter og avdrag forutsettes å bli dekt av VAR-gebyrene i sin helhet.

Nødstrømsaggregat rådhuset

I kommunestyrets behandling av overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse datert 16.11.2016, ble det anbefalt å «sikre kommunens strømtilførsel ved eget strømaggregat ved rådhuset». Tiltaket er ment å ivareta prioriterte funksjoner i fbm. krisehåndtering (krisestab, EPS, servicetorg, politi) og opprettholde strømforsyning til IKT-serverdrift. Anskaffelse utstyr og ombygging/tilpasning EL.

Ny brannstasjon

Ny brannstasjon er inkludert i forslaget til nye investeringer. Prosjektet er stipulert (estimat) til koste 47,5 millioner kroner. Kostnader tilknyttet etablering av ny brannstasjon er selvfinansierende, i form av TBRT betaler årlig husleie.

Sykkelparkering ved idrettshall

Investering: kr. 100.000.

Sammen med et godt utbygget gang- og sykkelvegnett vil sykkelparkering bidra til at flere sykler til og fra daglige gjøremål. Området rundt idrettshallen er sentral, med mange barn og unge både på dagtid og kveldstid.

Utvidet antall avfallsbokser

Antall avfallsbokser i sentrum utvides fra og med 2019. Investeringskostnaden, kr. 60.000 finansieres ved bruk av infrastrukturfondet. Rådmannen bes gå i dialog med ONF om drift av tiltaket.

Handlingsplan for 2019-2022

Nye driftstiltak 2019-2022

Tabell 10: Nye driftstiltak. Beløp i tusen kroner.

Driftskonsekvenser av investeringer:		2019	2020	2021	2022
Pri.	Tiltak				
1	Utbygging av del av boligområde nord for bøndenes	10	10	10	10
2	Ny IKT plattform		273	273	273
3	Integrasjon fagsystem-pasientjournal			40	40
4	Langtidslagring ekstern lokasjon			100	100
5	Trådløs nett og kontroller			90	90
6	Videokonferanse helse			22	22
7	Alarmanlegg sykehjemmet			115	115
8	Alarmanlegg BOAS			80	80
9	Digitalt sykehjem og BOAS			55	55
Sum driftskonsekvenser av investeringer		10	283	785	785
Forslag til nye tiltak:		2018	2019	2020	2021
Pri	Tiltak				
1	Turnusleger	310	310	310	310
2	Økt grunnbemanning sykehjemmet	873	2 562	2 562	2 562
3	Økt grunnbemanning hjemmetjenesten		700	700	700
4	Idrettshall	2 000	2 000	2 000	2 000
5	Bemanningsoppdekking av pedagogenes planleggingstid. Kommunale barnehager	264	264	264	264
6	Bemanningsoppdekking av pedagogenes planleggingstid. Drivdalen oppvekstsenter	79	79	79	79
7	Bemanningsoppdekking av pedagogenes planleggingstid. Midtbygda oppvekstsenter.	134	134	134	134
8	Utvidet dagtilbud for personer med demens, 2 til 5 dager	605	605	605	605
9	Felles interkommunalt personvernombud	94	94	94	94
10	Kremasjonsavgift	50	50	50	50
11	Nydyrkingstilskudd	150	150	150	150
12	Vedlikehold kirkegårder	50	50	50	50
13	Alpin universitetet	200	200	200	200
14	Kongevegen	100	100	100	100
Sum nye driftstiltak		4 909	7 298	7 298	7 298

Beskrivelse av nye driftstiltak 2019-2022

Turnusleger

Det er anslått at kostnad for 1 turnusstilling i 12 måneder vil bli en samlet utgift for kommunen på kr.310 000. Denne utgiften baserer seg på årslønn til turnuslege, beredskapsgodtgjørelse for veileder, kontor og administrasjonskostnader samt refusjoner fra staten.

I forbindelse med en eventuell samlokalisering av legekontorer er det tatt høyde for å kunne ha 2

turnusleger. Dette vil i stor grad bidra til en redusert vaktbelastning for leger som igjen vil gjøre den totale arbeidssituasjonen for fastlegene på Oppdal betydelig bedre. Turnuslege vil i tillegg bistå med oppfølging av legearbeid i kommunens ø-hjelps tilbud.

Kommunestyret vedtar en økning på én turnuslestilling for hele planperioden.

Økt grunnbemanning sykehjemmet

Oppdal helsesenter opplever stor økning i forekomst av behandlings-, observasjons- og pleie-trengende pasienter. Utfordringen har økt voldsomt etter innføring av Samhandlingsreformen i 2012, og skyldes tidlig utskrivning fra sykehus, nedleggelse av rehabiliteringsinstitusjoner, reduksjon i antall sykehussenger og økende antall eldre i befolkningen.

Kommunestyret vedtar økt grunnbemanning med 1,4 stilling fra 2019 og en økning til 4,3 årsverk fra og med 2020 og ut planperioden.

Økt grunnbemanning i hjemmetjenesten

Hjemmesykepleien må ta imot flere utskrivningsklare pasienter med betydelige sammensatte behov for videre behandling og omsorg etter Samhandlingsreformen ble innført. Det settes også større krav til organisering av tjenesten for å imøtekomme reformens krav til dokumentasjon, kvalitetssikring og elektronisk samhandling. Oppgaver som dekker de daglige grunnleggende behov prioriteres. Kliniske vurderinger, helsefremmende og forebyggende arbeid blir nedprioritert.

Kompetansen i hjemmesykepleien bør styrkes i alle ledd fordi vi forventer en utvikling av flere kompetansekrevede oppgaver. Implementeringen av samhandlingsreformen og dens ide grunnlag forutsetter en felles forståelse av målsettinger og utfordringer.

Kommunestyret vedtar å øke grunnbemanningen med 1,20 årsverk fra og med 2020.

Ny idrettshall

I handlingsplan for 2018-2021 ble det vedtatt at Oppdal kommune inngår avtale med fylkeskommunen vedrørende å leie ny idrettshall. Dette er videreført inn i handlingsplanen for 2019-2022. Idrettshallen er finansiert med utsatte avdrag, jf. Handlingsplanen 2018-2021.

Bemanningsoppdekking av pedagogenes planleggingstid

Skjerping av pedagognorm trer i kraft for barnehagene 01.08.2018. Tidligere har minimumsnormen vært én pedagogisk leder pr 18 barn over tre år, og én pedagogisk leder pr 9 barn under tre år.

I forskrift 22. juni 2017 nr. 1049 om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager skal § 1 lyde:

§ 1. Norm for pedagogisk bemanning

Barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk bemanning.

Barnehagen skal ha minst én pedagogisk leder per syv barn under tre år og én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Ett barn til utløser krav om en ny fulltidsstilling som pedagogisk leder. Barn regnes for å være over tre år fra og med august det året de fyller tre år.

Dette har betydning for bemanningen rundt barna i barnehagen. Pr i dag bemannes det ikke opp med andre ansatte den tid pedagog har avsatt til planleggingstid i kommunale barnehager i Oppdal. Både kvalitets- og sikkerhetsmessig utgjør dette en risiko og gir mer belastning på øvrig personale, også i forhold til oppfølging av enkeltbarnet. Avsatt tid til planlegging er etter gjeldende avtaleverk 4 timer pr uke pr pedagog.

Kommunestyret vedtar en økning på halvparten av det omsøkte tiltaket.

Utvidet dagtilbud fra 2 til 5 dager

Dagtilbud for personer med demens i påvente av drift av omsorgsboliger for demente fikk enheten 1,2 årsverk for å utvide dagtilbudet fra 2 dager pr. uke til 5 dager pr. uke for 6 personer pr. dag. Tilbudet fungerer meget godt og er pr tiden utnyttet fullt. Dette er et tilbud til pårørende og bruker som utsetter behovet for bolig med heldøgns tjenester opptil flere år.

Felles interkommunalt personvernombud

Etablering av ny personvernforskrift betyr samtidig at kommunene må etablere en funksjon som ivaretar personvernet. Det planlegges å inngå et samarbeid med flere kommuner om å opprette en fellesfunksjon som skal ivareta dette arbeidet. Oppdal kommunes andel vil være en årlig utgjøre 94 000 kroner.

Nydyrkingstilskudd

Kommunestyret vedtar en kostnadsøkning 150 000 kroner, som skyldes gjeninnføring av råd-

mannens forslag om å ta dette ut av budsjetttrammene (i rådmannens forslag ble det lagt til grunn en besparelse på 150 000 kroner).

Kongevegen over Dovrefjell, andel Oppdal kommune

Kommunestyret vedtar en kostnadsøkning 100 000 kroner, som skyldes gjeninnføring av rådmannens forslag om å ta dette ut av budsjetttrammene (i rådmannens forslag ble det lagt til grunn en besparelse på 100 000 kroner).

Alpinuniversitetet

Kostnadsøkning 200 000 kroner, skyldes gjeninnføring av rådmannens forslag om å ta dette ut av budsjetttrammene (i rådmannens forslag ble det lagt til grunn en besparelse på 200 000 kroner).

Dekning av kremasjonsavgift

Overføringen til Kirkelig Fellesråd økes med kr. 50.000 årlig til dekning av kremasjonsavgift innkrevd fra andre kommuner.

Vedlikehold kirkegårder

Sommerhjelp 50 000 kroner. Oppdal kommune inngår et samarbeid med ungdom i arbeid, for løsning sommeren 2020, dersom mulig.

Prosjekt målrettet ressursstyring 2019-2022

Kommunestyret, og senere formannskapet, har gjort følgende vedtak som har vært førende for dette arbeid:

I kommunestyremøte 21.06.2017, K-sak 2017/74, vedtaks punkt 2 (vedtaks punkt 2 omhandler også klima- og energiplan, men er ikke gjengitt her):

Det forutsettes at samlet effektivisering, jf. rådmannens forslag til handlingsplan opprettholdes, og at halvparten av sykehjemmets og hjemmetjenestens sin andel fordeles på de resterende enhetene.

Kommunestyret ber om at rådmannen, før neste revisjon av handlingsplanen, legger fram en vurdering av mulighetene for bedre og raskere markering av endringer i ressursbehovet innenfor de forskjellige kommunale virksomhetsområder, slik at det kan brukes til reell omfordeling i handlingsplanen.

I formannskapsmøte 05.09.2017, F-sak 2017/41 ble det gjort følgende vedta:

Formannskapet ønsker å unngå osteprinsippet, og få konkrete forslag fra rådmannen til prioriteringer. Vedtaket er en utfordring til rådmannen om å forbedre og tydeliggjøre informasjonen i rapporter og økonomiplandokumenter. Rådmannen bes å tydeliggjøre muligheter for prioritering mellom og innenfor ulike sektorer. Rådmannen bør forsøke å peke på hva som er "må"(lovpålagte)-, "bør"- og "ønsker"-oppgaver.

I tabell 11 er det beskrevet hvilke målrettede effektiviseringstiltak som har foreslått å legge til

Tabell 11 Vedtak om målrettet effektivisering. Beløp i tusen kroner.

Beskrivelse av tiltak	2019	2020	2021	2022
¹ Plan og forvaltning: Uttrekk av tilskudd til Kongevegen	100	100	100	100
² Plan og forvaltning: Uttrekk av nydyrkingstilskudd som belaster budsjett-rammen til plan og forvaltning.	150	150	150	150
³ Plan og forvaltning: Uttrekk av bevilgning til alpinuniversitetet.	200	200	200	200
Plan og forvaltning: Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr.			10	10
Støttetjenester: Erstatte ikke stilling som blir ledig i forbindelse med naturlig avgang. Konsekvens av økt digitalisering.			500	500
Støttetjenester: Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr.			10	10

¹ Fremkommer også som nytt driftstiltak, tabell 10

² Fremkommer også som nytt driftstiltak, tabell 10

³ Fremkommer også som nytt driftstiltak, tabell 10

Handlingsplan for 2019-2022

Tabell 11 Vedtak om målrettet effektivisering. Beløp i tusen kroner.

Beskrivelse av tiltak	2019	2020	2021	2022
Hjemmetjenester: I følge selvkostkalkyle har vi ikke dekt kostnadene til utkjøring. For å dekke kostnadene til utkjøring må prisen pr middag økes med kr. 2,42.	58	58	58	58
Hjemmetjenester Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr.			10	10
Hjemmetjenester: Økt pris på vask av klær. Transportkostnaden er ikke tatt med i beregningsgrunnlaget for pris.	20	20	20	20
Lønset og Midtygda oppvekstsenter: Økonomisk besparelse ved å flytte elever fra Lønset til Midtbygda skole. ⁴		1 870	1 870	1 870
Lønset og Midtbygda oppvekstsenter: Økonomisk besparelse ved å flytte barnehage på Lønset til Midtbygda oppvekstsenter.		566	566	566
Teknisk tjenester: Økonomisk besparelse ved redusert drift av Lønset skole		650	650	650
Tekniske tjenester: Økonomisk besparelse ved redusert drift av Lønset barnehage		173	173	173
Helse- og oppvekst: Økonomisk besparelse skoleskysst tilknyttet nedleggelse av Lønset oppvekstsenter		40	40	40
Ungdomsskolen: Økonomiske konsekvens ved å gjennomføre en stegvis endring av gruppestørrelse fra 13,6-14,6-14,6 og til 14,0-16,0-16,0. Tilpasning mot landsnorm.	482	1 414	2 237	2 237
Aune barneskole: Økonomiske konsekvens ved å gjennomføre en stegvis endring av gruppestørrelse fra 13,6-14,6-14,6 og til 14,0-16,0-16,0. Tilpasning mot landsnorm.	591	846	1 086	1 086
Drivdalen skole: Økonomiske konsekvens ved å gjennomføre en stegvis endring av gruppestørrelse fra 13,6-14,6-14,6 og til 14,0-16,0-16,0. Tilpasning mot landsnorm.	31	92	47	47
Lønset og Midtbygda: Økonomiske konsekvens ved å gjennomføre en stegvis endring av gruppestørrelse fra 13,6-14,6-14,6 og til 14,0-16,0-16,0. Tilpasning mot landsnorm.	2	133	101	101
Tilleggsbevilgningsreserven: Uttrekk av bevilgning knyttet til egenandel for eksterne tilskudd.	600	600	600	600
Tekniske tjenester: Økonomisk konsekvens ved å leieinntekt ved utleie av Oppdalshallen.	100	100	100	100
Tekniske tjenester: Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr.			10	10
Helse og familie. Erstatte leieavtale med Vitnett av kryptert datalinje mellom Oppdal og Rennebu med mobil nettløsning.	70	70	70	70
Helse og familie. Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr.			10	10
Sykehjemmet: Redusere antall reiser som følge av investering i videokonferanseutstyr.			10	10
Sykehjemmet: Normal husleie for 130m ² er kr. 1.200 pr. m ² pr. år.	156	156	156	156
Sum	2 560	7 238	8 784	8 784

⁴ Kommunestyret har vedtatt opprettholdelse av Lønset oppvekstsenter i skoleåret 2018-2019. Det er ikke beregnet delårseffekt av innsparing i 2019.

Rådmannens forslag til endret skolestruktur
Tabellen viser elevtall på Lønset skole i dag og forventet elevtall framover. Forventet elevtall

forutsetter at alle barn som i dag går i Lønset barnehage starter på Lønset skole:

Tabell 12 Forventet elevtallsutvikling på Lønset skole

	1.trinn	2.trinn	3.trinn	4.trinn	5.trinn	6.trinn	7.trinn	Totalt
2017/18	0	3	3	6	2	1	0	15
2018/19	3	0	3	3	6	2	1	18
2019/20	1	3	0	3	3	6	2	18
2020/21	1	1	3	0	3	3	6	17
2021/22	1	1	1	3	0	3	3	12
2022/23	2	1	1	1	3	0	3	11

Elevtallet på skolen og forventet elevtallsutvikling framover gjør det utfordrende å drive en skole med tilfredsstillende faglig kvalitet. Det er stor spredning aldersmessig, faglig og sosialt blant elevene. Skolen er en fådelt skole med en gruppe på småtrinnet og en gruppe på mellomtrinnet. Dette innebærer at samme lærer eksempelvis må undervise elever fra 1. -4. trinn samtidig, med de ulike forutsetninger og kompetansemål en slik aldersblanding medfører.

Det er ulike oppfatninger omkring sammenhengen mellom skolestørrelse og kvalitet. Sosialt kan en liten skole gi elevene mulighet for å utvikle sosial kompetanse gjennom aldersblanding og tett samhandling med sitt nærmiljø. På den andre side vil muligheten for å finne venner og lære seg å fungere i større gruppe være mer utfordrende når elevtallet blir svært lavt og der den enkelte elev har få eller ingen jevnaldrende. Rådmannen mener at elevtallet ved Lønset skole nå er nede på et nivå som også gjør det sosiale miljøet blant elevene sårbart.

Forskning antyder at elever på større skoler ofte oppnår bedre faglige resultater enn elevene på små skoler. Forskning kan ikke fastslå en årsaksammenheng mellom skolestørrelse og resultater, men sier at grunnen kan være at relativt store skoler har flere lærere med høy fagkompetanse. De siste årene har kompetansekravene for lærere blitt skjerpet. Alle lærere i grunnskolen som underviser i matematikk, engelsk, norsk, samisk og tegnspråk må i dag ha faglig ferdypning. Med en liten lærerstab er dette vanskelig å oppfylle. Lærerpjesjonenes kompetanse og praksis er avgjørende for at elevene skal utvikle den kompetansen de trenger for fremtiden. Vi har også sett over tid

at Lønset skole ikke oppleves som en attraktiv arbeidsplass for lærere, da fagmiljøet blir lite og det er utfordrende å undervise mange årstrinn sammen. Dette gjør at en framover kan oppleve lite stabilitet i lærerstaben ved skolen.

Spesialundervisning vil som regel være ekstra ressurskrevende på små skoler fordi mulighetene for å gjennomføre spesialundervisning sammen med andre elever med tilsvarende behov er svært begrenset. Spesialpedagogisk kompetanse er også krevende å få på plass på små skoler.

Skoleskyss

Skolebussen har i dag en reisetid på 49 minutter mellom Storli og Midtbygda skole i følge Atbs ruteplan, dette innbefatter et kortere opphold på Lønset skole. Reisetid mellom Storli og Lønset skole er 29 minutter. Det er i dag 3 elever som bor ved Storli, disse vil fra neste skoleår gå fra på 3., 4., og 7.trinn.

Tidligere retningslinjer for grunnskoleskyss i Sør-Trøndelag satte følgende rammer for akseptabel reisetid mellom hjem og skole: AtB planlegger skyssen med tanke på, og tilbyr de aller fleste elevene maksimal reisetid én vei på: 45 minutter for 1.- 4. trinn, 60 minutter for 5.- 7. trinn, 75 minutter for 8.-10. trinn. Denne normen for akseptabel reisetid gjelder mellom hjem og nærmeste skole. Nye vedtatte retningslinjer for grunnskoleskyss i Trøndelag har tatt vekk normer for reisetid, men sier følgende om reisetid i pkt.5.3: Skoleskyssen skal organiseres slik at elevene får en akseptabel reisetid. Med reisetid menes sum av beregnet gangtid, reisetid og ventetid på holdeplass og skole. Ved organisering av skyss for 1.- 4. trinn er

det spesielt viktig at reisetiden blir så kort som mulig.

6 av elevene ved Lønset skole har pr. i dag ikke rett til skoleskyss. Hvis Lønset skole legges ned vil Oppdal kommune måtte betale persontakst med buss for disse elevene. Etter dagens takster vil dette utgjøre en samlet utgift på kr. 44.000. for et skoleår. På den andre side vil kommunen spare kr.84.000 pr. skoleår som i dag belastes kommunen for ekstrakostnader skoleskyss for elever som i 2016 fikk innvilget kommunalt vedtak om å gå på Midtbygda skole i stedet for sin nærskole Lønset.

Prosess

Nedleggelse av en skole vil alltid være en smertefull prosess. Rådmannen vurderer det som ønskelig at en slik prosess ikke trekker unødvendig langt ut i tid. Å drive en skole i perioden etter at den er vedtatt nedlagt kan være ekstra utfordrende. Midtbygda skole vil ha kapasitet til å ta over alle elevene fra 1.januar 2019 uten å øke antall lærere. Da det kan være vanskelig å få omplassert alle overtallige lærere midt inne i et skoleår, kan en få til en mykere overgang for elevene ved at noen av det kjente personalet flytter over til Midtbygda skole sammen med dem fram til skoleårets slutt.

I saker som omhandler skolestruktur skal barns beste vurderes og barns stemme skal høres. Utdanningsdirektoratet har i rundskriv 2/2012 gjort rede for saksbehandling ved skolenedleggelser og kretsgrenser. Spørsmål om skolestruktur og kretsgrenser vil i stor grad berøre foreldre og nærmiljø. Parter som bør få anledning til å uttale seg i slike saker er: skolens samarbeidsutvalg, foreldreråd, skolemiljøutvalg, elevråd, fagforeninger, andre brukere av skolen som blir berørt ved nedleggelse, samarbeidsutvalg eller foreldreråd ved andre skoler som berøres, fylkeskommunen ang. skoleskyss. Oppdal kommune vedtok i 2016 å forskriftsfeste kretsgrenser. For kommuner som har forskriftsfestet kretsgrensene kommer forvaltningslovens kapittel VII om forskrifter til anvendelse. Det er krav om at forskrifter skal legges ut på høring før de endres. Kommunen kan velge to framgangsmåter i skolenedleggingssaker:

1. Nedleggelse og forskriftsendring i to separate saker.
2. Nedleggelse og forskriftsendring i en og samme sak.

Rådmannen mener det vil være mest hensiktsmessig å legge fram nedleggelse og forskriftsendring i en og samme sak. Det tas sikte på å fremme sak som kan sendes ut på høring i høstens første kommunestyremøte.

LØNSET BARNEHAGE

Barnehagen har i dag 8 barn. Det er ingen barn på venteliste og ingen barn har søkt plass fra høsten. Fra høsten 2018 starter 3 av barna på skolen og de 5 gjenværende barna vil fordele seg slik.

Tabell 13 antall barn Lønset barnehage

	f. 2013	f.2014	f.2015	f.2016
Antall barn	1	1	1	2

Voksnetthet

Barna som er født i 2016 regnes som under 3 år fram til høsten 2019, slik at antall plasser som er i bruk er totalt 7 fra 1.8.18. Etter kommunens bemanningsnorm (som er den samme som foreslått bemanningsnorm fra regjeringen gjeldende fra 1.8.18), utløser barnetallet fra 1.8.18 en grunnbemanning på 120 % stilling. På grunn av forskriftsfestet pedagognorm må en ha 100% stilling som barnehagelærer eller tilsvarende. Det gir en pedagogtetthet på 1 pedagog pr. 7 barn (når barn under 3 år regnes som 2), kravet i skjerpet pedagognorm er minimum 1 på 14 barn.

Av sikkerhetsmessige grunner må det være 2 voksne tilstede i barnehagens åpningstid. For å opprettholde forsvarlig drift ved Lønset barnehage må en derfor sette inn 100 % stilling i tillegg til minimumsnormen for grunnbemanning. Dette gjør at kostnaden pr. plass blir høy, noe som igjen gir utslag i økte tilskuddssatser til private barnehager to år senere.

Bruk av bygget

Oppdal kommune overtok Lønset barnehage og etablerte oppvekstsenter på Lønset fra 1.1.18. Fram til denne datoen var barnehagen foreldreid. I avtaleteksten mellom tidligere eier av Lønset barnehage og Oppdal kommune står følgende: Dersom Oppdal kommune vedtar å legge ned barnehagedriften ved Lønset, gis foreldrene innenfor en periode på 5 år etter nedleggelse, rett til å benytte barnehagelokalene til privat barnehage og rett til kommunalt driftstilskudd etter regelverket

på gjeldende tidspunkt. Dette forutsetter avtale med huseier.

Nybygget på Midtbygda barnehage er beregnet ferdigstilt 1.10.18. Hvis Lønset barnehage legges ned 31.12.18 vil alle barna ved barnehagen kunne tilbys plass ved Midtbygda barnehage fra 1.1.19. Det er også ledig plass ved andre kommunale og private barnehager hvis foreldre skulle foretrekke det.

Rådmannen tar sikte på å fremme sak om nedlegging av Lønset barnehage på første kommunestyremøte til høsten.

Enhetskostnader

Elev- og barngrunnlaget for Lønset oppvekstsenter gir svært høye enhetskostnader. Rådmannens vurdering er at disse midlene kan brukes alternativt uten at det går ut over kvaliteten på tilbudet som gis. For 2018 er personalutgiften per elev på Lønset skole kr. 159 867, for Midtbygda skole kr. 97.125 og for alle kommunale skoler (små- og mellomtrinnet) kr. 85.508. Den totale kostnad per elev er for Lønset kr. 253.000 (inklusive bygg og drift), mens den samme kostnad ved Midtbygda skole er kr. 121.000 (2017-tall).

Personellkostnader

Ved å legge ned Lønset oppvekstsenter vil utgiftene til undervisningspersonell og administrasjon for skolen kunne reduseres. Ved bruk av den ressursfordelingsmodell som kommunen benytter viser beregninger, gitt de elevtall som er kjente, at innsparelsen vi beløpe seg til kr. 1.870.000 i året (2018-tall). Denne innsparingen hensyntar også at Lønset og Midtbygda skoler har fått en positiv konsekvensjustering på 718 000 kroner som følge av endrede kriterieverdier. Gitt kriterieverdiene som lå til grunn for budsjettet 2018 gir dette en innsparing på 1,15 millioner kroner sammenlignet med budsjettet 2018. Inneværende budsjett for Lønset skole utgjør 1,9 millioner kroner for 2018, slik at det ikke legges opp til en full besparelse sammenlignet med budsjettet for 2018.

I tillegg kommer driften av barnehagen som beløper seg til kr. 566.000 (2018-tall).

Drift og vedlikehold

Rådmannens vurdering er at ved å legge ned Lønset oppvekstsenter vil utgiftene til drift og renhold kunne reduseres. Driften av skolen vil gi en netto besparelse på kr. 650.000 (inklusive utgifter til tomme lokaler). Driften av barnehagen i regi av kommunen er ny. Budsjettall, som er basert på erfaringstall for andre barnehager, gir en årlig driftsutgift på kr. 173.000. Dette vil være en besparelse ved nedlegging.

Tabell 14 Besparelse ved nedleggelse av Lønset oppvekstsenter

Beskrivelse	Beløp
Skoleskyss	40 000
Personell og adm., skolen	1 870 000
Personell og adm., barnehage	566 000
Drift og vedlikehold, skole	650 000
Drift og vedlikehold, barnehage	173 000
SUM	3 299 000

Balanseringstiltak 2019-2022

En framskriving der vedtatt forslag til investerings- og driftstiltak er tatt med, gir ikke en økonomiplan som har en forsvarlig balanse mellom inntekter og utgifter i hele handlingsplanperioden. Jf. kommunelovens forutsetning om et balansert driftsregnskap er det et totalt balanseringsbehov på 11,1 millioner kroner fordelt over hele perioden (13,2 millioner kroner samlet for årene 2019 og 2020).

I tillegg legges det til grunn en forutsetning om at netto driftsmargin skal utgjøre 1,5 prosent i gjennomsnitt for hele planperioden (anbefalt norm er 1,75 %). I forhold til dette har Oppdal kommune et gjennomsnittlig balanseringsbehov på 12,6 millioner kroner i planperioden.

Dette betyr at kommunestyret vedtar at det må settes inn nye balanseringstiltak som beløper seg til 3,8 millioner kroner i 2019 og som øker til 12,9 millioner kroner i 2022. Rådmannen vil foreslå balansering i tråd med følgende:

Effektiviseringskrav for enhetene

Kommunestyret har i sitt vedtak til handlingsplan lagt til grunn at de kommunale enhetene ikke skal effektiviseres i henhold til tidligere brukt ostehøvel. I stedet har rådmannen i sitt forslag pekt på konkrete innsparingsmuligheter i kommunen. Imidlertid er det lagt til grunn at det legges inn effektivisering på 0,4 % for kulturhuset og kirkeområdet. Se beskrivelse i tabell 11.

Økning av eiendomsskattesatsen

I 2018 er skattesatsen for bebygde bolig- og fritidseiendommer 3,40 promille. Rådmannen foreslår en gradvis økning av satsen opp til 4,15 promille i 2021 og at den holdes på samme nivå i 2022. §§ 3 og i eiendomsskatteloven er endret, jf. regler for eiendomsskatt på verker og bruk. Rådmannens vurdering er at endringene totalt kan gi 630 00 i mindre eiendomsskatt. Dette skal innføres over 7 år, hvilket potensielt gir en reduksjon på 90 000 kroner i 2019. I tillegg er det lagt til grunn at det generelle skattegrunnlaget reduseres noe i planperioden (basert på siste års erfaring).

Tabell 15 Oversikt akkumulerte balanseringstiltak. Beløp i tusen kroner.

	2019	2020	2021	2022
Ny eiendomsskattesats for bolig- og fritidseiendommer	3,65 promille	3,90 promille	4,15 promille	4,15 promille
Som gir følgende akkumulerte budsjetteffekt				
Samlet innsparing tjenesteområdene	2 628	7 374	8 988	9 056
Eiendomsskatt	1 178	2 556	3 934	3 834
Sum	3 806	9 930	12 922	12 890

Netto driftsmargin etter balansering er gjennomsnittlig 1,5 prosent for hele planperioden (øker fra -0,2 prosent til 3,0 prosent). Resultatet av balanserinstiltakene er at kommunen samlet kan avsette til fond i perioden 2019-2022 (se tabell 16).

Dette er midler som normalt foreslås avsatt til det generelle disposisjonsfondet. I k-sak 16/153 (vedtakspunkt 17) vedtok kommunestyret at 50 % av inntektene fra eiendomsskattene årlig avsettes til infrastrukturtiltak. I handlingsplanen er det foreslått at det avsettes 4,7 millioner kroner årlig til infrastrukturfondet.

Tabell 16 Fondstransaksjoner etter balanseringstiltak. Beløp i tusen kroner.

	2019	2020	2021	2022
Avsetning til fond	1 000	6 118	15 269	19 228
Netto driftsmargin etter balansering	-0,2 %	0,8 %	2,2 %	3,0 %

Handlingsplan for 2019-2022

Balansert økonomiplan 2019-2022

Tabell 17: Diverse nøkkeltall. Hovedtall og balanseringsstørrelser i tusen kroner. Nøkkeltall i prosent.

Hovedtall	Budsjett 2018	2019	2020	2021	2022
Sum driftsinntekter	588 273	588 678	592 138	596 384	600 854
Sum driftsutgifter	-587 382	-596 271	-595 267	-594 655	-594 541
Brutto driftsresultat	891	-7 593	-3 129	1 729	6 313
Eksterne finansposter	-29 084	-22 939	-22 510	-19 369	-19 978
Motpost avskrivninger	29 200	29 281	30 528	30 770	31 894
Netto driftsresultat	899	1 251	4 889	13 131	18 229
Balanseringsstørrelser	Budsjett 2018	2019	2020	2021	2022
Ekstern lånegjeld 31.12	339 219	327 092	304 318	304 532	283 289
Disponibel saldo i Kapitalfondet 31.12	18 753	21 597	21 408	25 442	12 554
Fondskapital i Kapitalfondet 31.12	47 542	48 449	49 404	50 422	51 279
Fondskapital i Infrastrukturfondet 31.12	3 107	5 581	8 103	10 625	13 147
Fondskapital i det generelle disposisjonsfondet 31.12	6 387	7 387	13 505	28 774	48 002
Ubalanse i driftsbudsjettet	0	0	0	0	0
Avvik i forhold til 1,5% netto driftsmargin	-7 925	-10 081	-3 994	4 185	9 216
Investeringer	53 801	68 918	10 549	43 125	10 290
Nøkkeltall (tall i prosent):	Budsjett 2018	2019	2020	2021	2022
Brutto driftsmargin	0,2	-1,3 %	-0,5 %	0,3 %	1,1 %
Netto driftsmargin	0,2	-0,2 %	0,8 %	2,2 %	3,0 %
Netto rente- og avdragsbelastning	4,9	3,9 %	3,8 %	3,2 %	3,3 %
Investeringer i % av driftsinntekter	9,1	11,7 %	1,8 %	7,2 %	1,7 %
Lånegjeld i % av driftsinntekter	57,7	55,6 %	51,4 %	51,1 %	47,2 %

Økonomiplanen er i finansiell balanse, og tilfredsstillende dermed kommunelovens krav til en økonomiplan. Nøkkeltallene forteller også at man får et opplegg for driftsmargin som i gjennomsnitt over de 4 årene ligger på måltallet 1,5 prosent. Anslagene indikerer en netto driftsmargin på -0,2 prosent i 2019, 0,8 prosent i 2020, 2,2 prosent i 2021 og 3,0 prosent i 2022.

Ved hjelp av et moderat investeringsnivå og 20 års nedbetalingstid på lånene vil lånegjelden komme under dagens nivå ved utgangen av planperioden. Samtidig vil likvide midler i Kapitalfondet og Infrastrukturfondet bli bygd opp igjen.

Handlingsplan for 2019-2022

Tabell 18: Budsjettoppstillinger for driftsbudsjettet. Beløp i tusen kroner.

	Regnskap 2017	Budsjett 2018	2019	2020	2021	2022
Skatt på inntekt og formue	165 167	166 491	167 275	168 446	169 709	170 897
Ordinært rammetilskudd	208 089	217 193	217 522	218 827	220 265	221 803
Skatt på eiendom	26 503	28 300	29 478	30 856	32 234	32 134
Konsesjonskraft og Drivakraft		5 500	6 164	5 874	5 874	5 874
Konsesjonsavgift		3 038	3 038	3 038	3 038	3 038
Andre generelle statstilskudd		1 522	1 642	1 627	1 562	1 513
SUM FRIE DISPONIBLE INNTEKTER		422 044	425 118	428 667	432 682	435 258
Renteinntekter og utbytte	6 706	6 265	7 766	7 821	7 879	7 928
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	-8 962	-8 704	-7 518	-7 441	-7 313	-7 244
Avdrag på innlån til egne formål	29 041	26 645	-23 187	-22 891	-19 935	-20 663
FINANSIERINGSUTGIFTER NETTO	-31 297	-29 084	-22 939	-22 510	-19 369	-19 978
Til ubundne avsetninger	-30 226	-9 608	-8 648	-16 098	-24 328	-28 640
Til bundne avsetninger	-10 491	-3 301	-3 502	-3 526	-3 550	-3 566
Bruk av ubundne avsetninger		1 352	100	100	100	100
Bruk av bundne avsetninger		0	0	0	0	0
AVSETNINGER NETTO AV FELLE SINNTEKTER		-11 577	-12 050	-19 525	-27 778	-32 106
Motpost for avskrivninger	5 377	5 813	5 894	7 141	7 383	8 507
DISPONIBLE MIDLER	370 436	387 216	396 024	393 773	392 919	391 681

Tabell 19 viser vedtatt budsjettamme for 2019.

Tabell 19 Budsjettamme 2019

	Ramme 2018	Konsekvens- justeringer	Nye driftstiltak 2019	Balanseringstiltak	Ramme 2019
PoF	13 991	-199	450	-450	13 792
Støtte- og fellestjenester	25 821	0	94	0	25 915
Politisk styring og kontroll	4 021	500	0	0	4 521
Tilleggsbevilgninger	13 515	0	0	-600	12 915
Oppdal kulturhus KF	12 572	0	0	-50	12 522
Helse- og oppvekstforvaltning	44 989	0	310	0	45 299
Sykehjemmet	46 435	6 180	873	-156	53 332
Hjemmetjenester	74 312	1 045	605	-78	75 884
Aune skole	32 828	-372	0	-591	31 865
Drivdalen oppvekstsenter	7 277	-157	79	-31	7 168
Lønset og Midtbygda oppvekst- senter	14 952	718	134	-2	15 802
Ungdomsskolen	27 378	-1 198	0	-482	25 698
Kirkelig sektor	4 673	0	100	-18	4 755
Kommunale barnehager	11 896	0	264		12 160
Tekniske tjenester	17 993	0	2 010	-100	19 903
Helse og familie	27 660	0	0	-70	27 590
NAV	6 903	0	0	0	6 903
Sum	387 216	6 517	4 919	-2 628	396 024

Handlingsplan for 2019-2022

Vedtatte verbalforslag	
1.	<p>Økning av rammene til Oppdal kulturskole. Kommunestyret ber om en gjennomgang av ventelistene ved Oppdal kulturskole. Dette for å kartlegge den reelle ventelisten med tanke på antall søkere på ulike tilbud, samt enkeltsøkere som søker flere enn et tilbud.</p> <p>Resultat legges fram for kommunestyret i forbindelse med budsjettbehandling for 2019.</p>
2.	<p>Formannskapet ber om et samarbeid med Nasjonalparken Næringshage, for mulig prosjekt med sikte på etablering av en høgskole i Oppdal, med studieretninger basert på fjell- friluftsliv og regionens behov for kompetanse. Fag kan også være forvaltning, tilsyn, fjell, bergverk mm.</p>
3.	<p>«Et godt boligsosialt arbeid får positive konsekvenser for måloppnåelse innen arbeid, helse, utdanning og integrering» (Boligsosial handlingsplan 2018-2022, Oppdal kommune.) Formannskapet ber rådmannen legge frem en sak i forbindelse med behandling av budsjett, hvor mulige løsninger for omsorgsboliger legges frem, formannskapet ber om en redegjøring av mulige boligprosjekt, OPS samarbeid og finansiering for å oppnå mål om:</p> <ul style="list-style-type: none">• Leie til eie• Oppgradering og nyetablering av botilbud i kommune innenfor boligsosialt handlingsprogram.
4.	<p>Ferdigstilling av Gamle Kongeveg Formannskapet ber rådmannen legge frem en sak hvor mulighet for ferdigstilling/ opprustning av Gamle Kongeveg legges frem, slik at veien kan istandsettes i et og samme prosjekt, dette igjen for å holde kostnadene nede.</p>
5.	<p>Avsetninger til infrastrukturfond skal fra og med 2019 tilsvare 50 % av budsjettetert inntekt på eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger. Ved hver fremlegging av forslag til budsjett og handlingsplan skal rådmannen synliggjøre hvilke infrastrukturtiltak som finansieres ved bruk av fondet.</p>
6.	<p>Antall læreplasser i kommunen bør i løpet av perioden 2019 - 2022 økes til minst 8 førsteårslæringer og 8 andreårs-læringer. Rådmannen bes legge fram en plan for slik utvidelse, herunder hvilke fagområder som vil bli prioritert og hvordan samarbeidet med Oppdal vgs og andre videregående skoler skal skje. Planen må også synliggjøre hvordan det skal arbeides for at flere innvandrere/flyktninger kan bli gitt mulighet til lærlingeplass.</p>
7.	<p>Driftskostnadene i de kommunale barnehagene har direkte konsekvens for kommunens totale kostnader til barnehagesektoren. Rådmannen bes derfor igangsette et utredningsarbeid som blant annet omfatter følgende:</p> <ul style="list-style-type: none">• Prognoser over i hvilke områder det vil være høy konsentrasjon av barnefamilier fra 2020• Analyse av hvordan vedtatt barnehagenorm og andre krav til barnehager kan ivaretas i våre kommunale barnehager.• Analyse av behov for bygningsmessige investeringer i eksisterende kommunale barnehager• Analyse av behov/mulighet for å bygge en eller flere nye kommunale barnehager og driftsmessige konsekvenser av dette sett opp mot driftskostnader i allerede eksisterende barnehager